

Hmeljar

GLASILO KMETIJSKEGA KOMBINATA ŽALEC

LETO XXI

ŽALEC, MAJ 1967

ŠTEVILKA 5

»Hmeljar« izdaja Centralni delavski svet. Ureja uredniški odbor: predsednik: Karel Kač; člani: Plaskan Vlado, Jeriček Zlatko, Janič Vinko in Janše Jože. Urednica strokovne priloge dipl. ing. Kač Miljeva. Glavni in odgovorni urednik ing. Vybihal Vili. — Uredništvo je na upravi KK Zalec. List izhaja mesečno. Letna naročnina 12 N-dinarjev. Rokopisov ne vračamo. — Tisk in klišaji »Celjski tisk« Celje.

KOMUNISTI PRED NOVIMI NALOGAMI

Temeljno stališče za teze je vloga in stališče komunistov do družbeno ekonomske reforme, vključevanje kmetijskega kombinata v ta proces in reforme v delovanju organiziranosti ZKS.

Družbeno ekonomska reforma zahteva zaradi svojega pomena bistvene spremembe v dosedanjih mišljenjih in stališjih, kakor tudi vsebini in načinu delovanja komunistov. Ena bistvenih sprememb je v prehodu od ekstenzivnega

družbeno-ekonomskega razvoja k intenzivnejšim, kvalitetnejšim in stabilnejšim. V zvezi s tem moramo komunisti podati idejno-politično oceno premikov v kombinatu in sicer v pogledu:

- notranje ekonomike
- samoupravljanja
- notranjih odnosov
- vloge komunistov v tem procesu.

Ocena sedanjega stanja kaže, da smo dosegli dokaj razvito

stopnjo v izgrajevanju notranjih ekonomskih odnosov. Vendar je na tem področju še vrsta nalog, ki jih moramo v prihodnje čimbolj uspešno reševati kakor: nadaljnje poglobljanje sistema decentralizacije upravljanja v skladu s krepitvijo enotnega, optimalnega razvoja in skupnih poslovnih ciljev podjetja; nadalje izpopolnjevanje odnosov med delovnimi enotami in podjetjem; razvijati sistem združevanja sredstev za razširjeno reprodukcijo v pogojih relativne samostojnosti delovnih enot.

Pri reševanju teh osrednjih nalog morajo komunisti predstavljati enotno idejno politično silo, aktivno in sposobno zoperstavljanje se vsem negativ-

nim tendencam, ki ovirajo hitrejši napredek kombinata kot integracijskega organizma. Delovne enote naj postajajo dejanski nosilci svojega in podjetniškega razvoja. Da bi ustvarili takšen sistem notranjih ekonomskih odnosov, se moramo zavzemati za optimalno usklajevanje interesov delovnih enot z interesi podjetja kot celote.

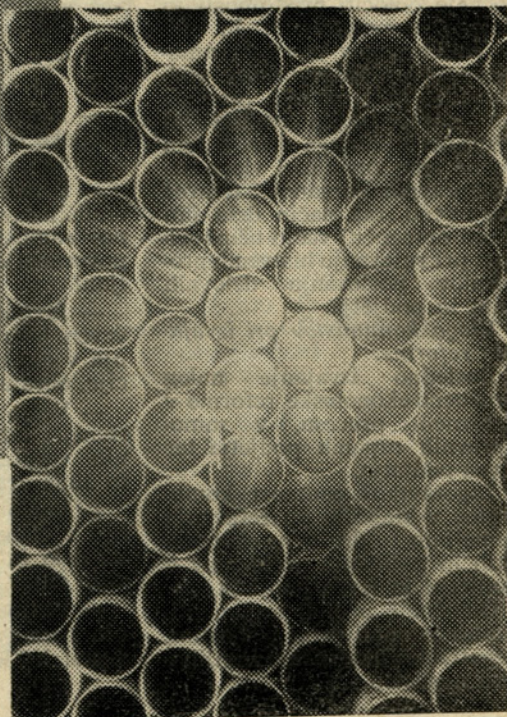
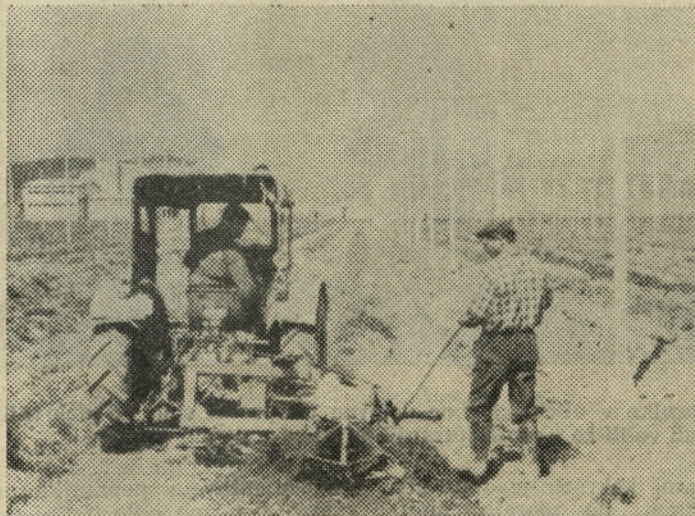
Pri usmerjanju notranje ekonomike je treba imeti v vidu predvsem naslednje naloge:

- krepiti proizvodno in stroškovno miselnost v kolektivu, sedaj je namreč kolektiv vse preveč angažiran samo s problematiko delitve;

- izboljšanje ekonomičnosti in učinkovitosti proizvodnega poslovanja je predpogoj za uspešno vključevanje kombinata v procese družbeno-ekonomske reforme;

- izpopolnjevanje organizacije dela, doslednejše izvajanje sprejetih gospodarskih načrtov, povečanje odgovornosti do izvajanja proizvodnih nalog;

(Nadaljevanje na 2. strani)

ZA

I. MAJ
PRAZNIK DELA

ČESTITA VSEM SVOJIM

DELAVCEM, KOOPERANTOM IN SODELAVCEM

KMETIJSKI KOMBINAT ŽALEC

Problemi kratkoročnega kreditiranja gospodarstva

Pomanjkanje obratnih kreditov ovira proizvodnjo

Moramo odkrito priznati, da večina delovnih organizacij, ki aktivno posluje doslej ni čutila posledic in splošnih ukrepov, ki jih je povzročila družbena in gospodarska reforma. Reforma in njeni ukrepi polagoma prehajajo v konkretno realizacijo v vseh dejavnostih družbenega dogajanja. V nekaterih področjih dela se že kažejo pozitivna gibanja in rezultati. Omejeno je pretirano naraščanje investicijske dejavnosti, tržne cene trgovskemu blagu ne kažejo več tendenc dvigovanja. Izvoz blaga narašča sorazmerno hitreje kot uvoz, življenjski standard prebivalstva je v znaku zviševanja itd. Po grobi oceni lahko rečemo, da so zaustavljeni inflacijski procesi, ki

so dolga leta izpodkopavali stabilnost gospodarstva. Med najvažnejše ukrepe gospodarske reforme lahko štejemo tudi reorganizacijo bančnega sistema in odločitev o ustavitvi kreditiranja gospodarstva iz emisije. Torej gospodarstvu in poslovnim bankam ostane za kreditiranje le toliko denarnega kapitala, kolikor je bilo zatečeno stanje decembra 1966 leta. Po tem datumu pa je bilo poslovnim bankam po nalogu Narodne banke odvzetih še 72 milijard S-din za namensko kreditiranje proizvodnje pšenice in koruze. Za prvo zaradi stalne deficitarnosti glede na naše jugoslovanske potrebe, a za drugo zaradi še večjega izvoza. Proizvodnja ostalih kmetijskih pri-

delkov ne uživa več prednosti v kreditiranju, med temi tudi hmelj in tobak. Ogromna, pa vendar omejena obratna finančna sredstva angažirajo zelo velike zaloge blaga, ki se nahajajo pri proizvajalnih in trgovskih gospodarskih organizacijah, ki s prodajo odlagajo računajoč na boljšo prodajo in cene. Tako stanje pa zmanjšuje že itak omejeni obratni kapital in ga kopiči v zalogah, namesto da ga prepušča potrebam tekoče proizvodnje. Poslovne banke nimajo dovolj mobilnega kapitala za potrebe gospodarstva, kar ima za posledico, da tudi rentabilnim gospodarskim organi-

zacijskim kratkoročnih finančnih sredstev, so organi upravljanja podjetja — predvsem delavski svet — sprejeli več konkretnih ukrepov, ki bodo omogočili, da se družbena in kooperacijska proizvodnja normalno odvija. Med najvažnejše ukrepe bi lahko šteli:

1. Izdelati je treba dinamiko investicijskega vlaganja v I. 1967. Investicije, ki niso strogo omejene v letošnjem planu proizvodnje, je odložiti na IV. tromesečje, odnosno odložiti jih za nedoločen čas. Ta sklep je izhajal predvsem iz dejstva, da so osnovne hmeljarske investi-

(Nadaljevanje s 1. strani)

— izgrajevanje sistema delitve dohodka in nagrajevanje po produktivnosti dela v tej smeri, da se oblikujejo objektivnejše osnove pogojev gospodarjenja in na tej podlagi pogoji delitve ter dosledneje uresničujejo tako zasnovana delitvena načela; le na ta način bomo uspešneje odpravljali subjektivizem iz delitvenega sistema in še vedno prisotne uravnilovske tendence.

Samoupravni organi se premalo angažirajo pri oblikovanju principov poslovne politike delovnih enot in podjetja kot celote. Velikokrat se preveč ukvarjajo z drobno dnevno problematiko, ki spada v delovni okvir vodstvenih in strokovnih organov. Zaradi tega je treba točneje določiti pristojnosti in naloge samoupravnih in vodstvenih organov, povečati samostojnost in odgovornost vodstvenih in strokovnih organov ter doseči boljšo kvaliteto in ažurnost njihovega dela. S tem se ne sme zmanjšati vloga samoupravnih organov temveč nasprotno, tak način dela jim mora omogočiti večjo učinkovitost pri reševanju bistvenih problemov poslovanja delovnih enot in podjetja.

Vloga komunistov pri izvajanju reforme:

Dosledno izvajanje nalog družbeno-ekonomske reforme v delovnem procesu, v samoupravnih organih podjetja ter izven podjetja.

Zagotavljati enotnost komunistov v stališčih do reševanja temeljnih družbeno-ekonomskih in političnih problemov v podjetju in izven podjetja.

Odločneje in bolj argumentirano nastopati proti slabostim, negativnim tendencam in njihovim nosilcem.

Globlje spoznavati zakonitosti in probleme družbenega razvoja na podlagi temeljitejših strokovno političnih ocen.

Vzroki družbeno-ekonomske reforme so tudi vzroki reorganizacije v ZK. Ne gre za suho reorganizacijo, temveč predvsem za vsebinsko kvalitetnejše delo komunistov.

Ni dvoma o tem, da mora biti ZK v sedanjih pogojih vodilna sila naše družbe. Že sam revolucijski značaj reforme zahteva učinkovito avantgardo. ZK se ne odreka oblasti, vendar pa je treba operativnost in oblastveno metodo delovanja nadomestiti z idejno borbo mnenj, s sposobnostjo in težino argumentov ne zunaj ali iznad samoupravnih procesov, temveč v njih. Vodilno vlogo moramo dnevno v praksi potrjevati in opravičevati.

To pa terja od komunistov:

— Hitro vsebinsko in organizacijsko usposabljanje za novo, zahtevnejšo vlogo.

— Demokratično oblikovana stališča izvajati enotno, dosledno, samostojneje in z vso odgovornostjo pred ZK in državljanji.

— Javnost dela v ZK in navzven brez škodljivega zapiranja v okvire osnovne organizacije, obrata in podjetja.

— Večjo iniciativnost in aktivnejši odnos do vseh bistvenih vprašanj razvoja podjetja in širše družbene skupnosti.

— Večjo širino pri sprejemanju v članstvo ZK. Merilo naj bo delo in angažiranost za dosego ciljev reforme.

— Večjo kritičnost do lastnih napak in do nedejavnosti v vrstah ZK.

P. V.

Odbornike v občinski zbor delovne skupnosti smo po delovnih enotah volili že v ranih jutranjih urah.

zacija, kakršen je tudi naš kombinat, ne morejo nuditi običajnih kratkoročnih obratnih sredstev. Na kratko: finančna nestabilnost in plačilna nezmožnost poslovnih bank se je prenesla na gospodarske organizacije.

Kakor v vseh gospodarskih organizacijah se tudi pri naši občuti veliko pomanjkanje kratkoročnih proizvodnih kreditov, ki smo jih vsako leto za proizvodne »špice« najemali pri poslovni banki. Kombinat je na srečo že v preteklih letih usmerjal svojo poslovno politiko tako, da je jačal svoja lastna obratna sredstva, najemal dolgoročne kredite za trajna obratna sredstva, formiral in povečeval svoj rezervni sklad itd. Zaradi tega je bil doslej v stanju izpolnjevati do vsakogar vse finančne obveze in se obdržati v vrsti plačila zmožnih gospodarskih organizacij.

Da bi bili pripravljeni tudi na

bodoče težave v pomanjkanju cije že končane, odložitev ostalih investicij pa nima večjih posledic za poslovanje podjetja. Na ta način bi lahko angažiran investicijski dinar odigral vlogo kratkoročnega proizvodnega kredita.

2. Investicijsko vzdrževanje osnovnih sredstev je po dinamiki treba izvajati tako, da se v I. polletju izvršijo popravila in vzdrževanje le tistih osnovnih sredstev, ki služijo neposredno proizvodnji, ostala popravila pa v IV. četrtletju 1967 ali v I. četrtletju 1968. Ta dinamika porabe dinarskih sredstev lahko pripomore, da se v prvi vrsti vložijo dinar v čiste proizvodne svrhe in šele nato v druge.

3. Do skrajnih meja je treba racionalizirati nabavo materiala. Prevelike zaloge nepotrebne materiala je treba znižati oz. jih odprodati. To seveda le

za material, ki presega proizvodne potrebe pomladanske sezone. Ta sklep velja tudi za zaloge gotovega blaga. Po obratih se morajo postaviti limiti dovoljenega koriščenja obratnih sredstev. Vsako prekoračevanje določenih limitov je vezano na možnost kreditiranja in plačevanja kazenskih obresti.

4. Strokovnim službam podjetja je bilo naročeno, da morajo izvršiti energično izterjavo vseh dolžnikov, ki jih ni malo. Pri tem se je treba posluževati tudi izterjave preko sodišča. Vse manjše prodaje je treba izvršiti izključno proti gotovinskemu plačilu. To velja tudi za prodajo repro-materiala nekooperantom.

5. Izvršiti je treba najširšo propagando in reklamo za po-

večevanje hranilnih vlog, ker so le-te porok za dajanje proizvodnih kreditov in možnost uporabe istih kot kratkoročna obratna sredstva zasebnega kmetijskega sektorja.

6. Predpisi o kreditiranju gospodarstva (Ur. l. 46/66) izključujejo možnost kreditiranja osebnih dohodkov stalno zaposlenih delavcev (to velja tudi za kmetijstvo), marveč mora izplačilo OD sloneti na dejansko realiziranem dohodku, kar je še zlasti za kmetijstvo težko, ker traja ciklus proizvodnje skoraj celo leto. Ne glede na to je naša organizacija doslej redno mesečno izplačevala akontacije osebnih dohodkov. To je bilo mogoče tudi zaradi tega, ker razpolagamo delno s svojimi lastnimi obratnimi sredstvi in več-

jim rezervnim skladom. Za izplačilo ostanka osebnih dohodkov po ZR za leto 1966 je bilo s strani organov upravljanja podjetja predlagano delovnim kolektivom obratov, da tega presežka ne izplačajo sedaj enkrat skupaj, temveč, da se ta presežek obračunava in izplačuje posopno po mesecih. Pri tem se je imelo v vidu nujnost, da je ob pogojih pomanjkanja obratnega kapitala treba dati prednost ustvaritve pogojev tekočim proizvodnim potrebam, tj. nabavi repro-materiala in izplačevanju doseženih osebnih dohodkov po učinku. Izplačilo ostanka OD po ZR je treba porazdeliti enakomerneje po mesecih s tem, da se neizplačani del obrestuje

po 6 % od 1. 4. 1967. Moramo poudariti, da je velika večina kolektivov to razumela, zlasti stalno zaposleni. Podvzeti so bili še nekateri drugi ukrepi, ki nimajo samo posledic zmanjšanja obratnih sredstev in hitrejšje cirkulacije obratnega kapitala, temveč tudi vplivajo splošno na racionalizacijo in ekonomičnost poslovanja.

Organi upravljanja in strokovne službe podjetja morajo tudi nadalje budno spremljati splošna gospodarska gibanja ter na osnovi teh pravočasno v podjetju podvzemanj razne ukrepe, ki so v korist finančni in poslovni stabilnosti podjetja ter njegovega delovnega kolektiva.

ZVAR ERNEST

1. seja DS podjetja v novem sestavu

Na seji 28. februarja je delavski svet podjetja razpisal volitve v vse samoupravne organe podjetja. Člani delovne skupnosti trinajstih delovnih enot so 13. aprila izvolili v delavski svet podjetja 24 novih članov iz vrst delavcev podjetja, kmetijski proizvajalci — kooperanti pa so na volilnih zbora v času od 10. 3. do 2. 4. 1967 izvolili v ta organ 7 novih članov iz svojih vrst. Skupaj je torej prišlo v delavski svet 31 novih članov od skupnega števila 61, kolikor jih šteje delavski svet podjetja.

V podjetju se dosledno izvaja princip rotacije, ki je v tem, da se vsako leto menja polovico članov delavskega podjetja, polovico članov delavskih svetov delovnih enot. Vsako leto se izvoli nov upravni odbor in to na 1. seji delavskega sveta v novem sestavu, na novo pa se izvolijo tudi vsi pomožni organi (svet kooperantov podjetja, stalne komisije DS podjetja in DS delovnih enot ter svet kooperantov v delovnih enotah). V vseh organih in pomožnih organih sodeluje čez 700 članov kolektiva oz. blizu 35 % vseh zaposlenih.

Sestav novega delavskega sveta podjetja je naslednji:

	Mandatna doba	
	1 leto	2 leti
1. Ivancič Ivo, dipl. inž. agr. — predsednik DS, upravnik obrata Vojnik	1	
2. Grm Tone, namestnik predsednika DS, tehn. vodja obrata Mesnine Celje	2	
3. Ferlinc Franc, vodja koop. proizv. v obratu Braslovče	1	
4. Poteko Ivan, vodja stroj. parka v obratu Braslovče	1	
5. Klokočevnik Franc, delavec v obratu Braslovče	1	
6. Fonda Anton, kooperant, Kamenče — obrat Braslovče	1	
7. Poljanec inž. Bernard, vodja enote Šmarjeta — obrat Celje	2	
8. Šabjan Jože, kmet. tehnik, obrat Celje	2	
9. Vrečar Jože, kooperant, Babno — obrat Celje	2	
10. Zupanc Stanko, kmet. tehnik, vodja last. pr. obrat Petrovče	1	
11. Okrožnik inž. Peter, vodja enote Pirešica — obrat Petrovče	1	
12. Kučer Alojz, vodja koop. v obratu Petrovče	1	
13. Golčar Franc, traktorist v obratu Petrovče	1	
14. Zupanc Marija, knjigovodja OD v obratu Petrovče	2	
15. Jelovšek Marjan, kooperant, Petrovče v obratu Petrovče	1	
16. Štampe Rudi, kooperant, Gorica — obrat Petrovče	2	
17. Govek Jože, tehnik v obratu Polzela	2	
18. Turnšek Pongrac, kooperant, Breg — obrat Polzela	1	
19. Vogrinc Franc, upravnik obrata Prebold	1	
20. Zagar inž. Marjan vodja stroj. parka v obratu Prebold	2	
21. Sopotnik Franc, kooperant, Šešče — obrat Prebold	2	

22. Brežnik inž. Jože, vodja hmelj. proizv. v obratu Sempeter	1
23. Verstovsek inž. Franc, vodja stroj. parka v obratu Sempeter	1
24. Zagar Stanko, vodja kooperacije v obratu Sempeter	1
25. Čokan Vinko, kooperant, Sp. Koje — obrat Sempeter	1
26. Omladič Edi, upravnik obrata Tabor	2
27. Kovce Alojz, kooperant, Ojstriška vas — obrat Tabor	2
28. Strozer Ivan, kmet. tehnik v obratu Trnava	1
29. Vasle Jože, kooperant, Gomilsko — obrat Trnava	1
30. Gmajner Anton, vodja kooperacije v obratu Vojnik	1
31. Golob Avgust, kooperant, Strmec — obrat Vojnik	1
32. Mavrič Fanika, računovodkinja, obrat Vransko	2
33. Vranič Ivan, kooperant, Prekopa, obrat Vransko	2
34. Jager Vlado, računovodja v obratu Vrbje	2
35. Pisek Ivan, knjigovodja v obratu Vrbje	2
36. Pražnikar Ivan, kmet. tehnik v obratu Vrbje	2
37. Paska Mihajlo, delavec v obratu Vrbje	2
38. Drobne inž. Marjan, vodja hmelj. proizv. v obratu Vrbje	2
39. Korent Ivan, kooperant, Ložnica — obrat Vrbje	2
40. Razdevšek Vinko, kooperant, Ponikva — obrat Vrbje	2
41. Češarek Jože, računovodja v obratu Mirošan	1
42. Hrušovar Alojz, upravnik obrata Mleko	1
43. Marovt inž. Jože, vodja farme Podlog — obrat Mleko	1
44. Vodlan Ivan, kmet. tehnik na farmi Zalog — obrat Mleko	2
45. Benčina Jože, vrtnar v obratu Vrtnarstvo Celje	1
46. Pristovšek inž. Majda, delovodja v obratu Vrtnarstvo Celje	2
48. Potočnik Stanko, delavec v obratu Mesnine	2
49. Zavšek Jože, delavec v obratu Mesnine	2
50. Krajnc Pavla, skladiščnik v obratu Mesnine	2
51. Vizovišek Drago, vodja plan. službe v obratu Mesnine	2
52. Plešnik Peter, poslovodja mesnice v obratu Mesnine	2
53. Krašovic Milan, tehnični vodja v obratu Hmezad	1
54. Pinter Emil, tehnični manipulant v obratu Hmezad	1
55. Birska Vlado, vodja izvoza v obratu Hmezad	2
56. Cvetko Janko, vodja mehan. delav. v obratu Strojna postaja	1
57. Krušič Martin, računovodja v obratu Strojna postaja	1
58. Uranjek Mihael, upravnik obrata Hišni sklad	1
59. Tiselj Slavko, upravnik obrata Prehrana	1
60. Satler Franc, referent za rast. proizv. na upravi KK	2
61. Holobar Vojko, vodja MEHO oddelka na upravi KK	2

Na prvi seji delavskega sveta so bili vsem novoizvoljenim članom DS podjetja potrjeni dveletni mandati:

V nov upravni odbor podjetja so bili na prvi seji DS podjetja izvoljeni naslednji člani:

(Nadaljevanje na 4. strani)

1. Hrušovar Alojz, upravnik obrata Mleko Celje
2. Goršek Andrej, upravnik obrata Šempeter
3. Grm Tone, tehnični vodja obrata Mesnine Celje
4. Liliija Alojz, upravnik obrata Polzela
5. Jager Vlado, računovodja obrata Vrbje
6. Krašovic Milan, tehnični vodja v obratu Hmezad
7. Kučer Alojz, vodja kooperacije v obratu Petrovče
8. Napotnik Simon, kmetijski tehnik v obratu Mirošan
9. Omladič ing. Edi, upravnik obrata Tabor
10. Zagar ing. Marjan, vodja strojnega parka v obratu Prebold
11. Kampuš Alojz, kmetijski tehnik v obratu Vransko
12. Fonda Anton, kooperant, Kamenče — obrat Braslovče
13. Brinovec Miha, kooperant, Gomilsko — obrat Trnava
14. Planinšek Franc, kooperant, Zg. Hudinja — obrat Celje
15. Zidar ing. Milovan, glavni direktor, član UO po položaju

Za namestnike članov novega upravnega odbora pa so bili izvoljeni:

1. Luževič ing. Janez, vodja proizvodnje v obratu Vojnik
2. Farčnik Ivo, vodja kooperacije v obratu Vransko
3. Medved Jože, kmetijski tehnik v obratu Vrtnarstvo Celje
4. Korber ing. Vid, upravnik obrata Mirošan
5. Goršek Zdravko, tehnični vodja v obratu Strojna postaja
6. Pinter Emil, tehnični manipulant v obratu Hmezad
7. Strožer Ivan, kmetijski tehnik v obratu Trnava
8. Poteko Ivan, vodja strojnega parka v obratu Braslovče
9. Potočnik Franc, kmetijski tehnik v obratu Prebold
10. Poljanec ing. Bernard, vodja enote Šmarjeta v obratu Celje
11. Holobar Vojko, vodja MEHO oddelka na upravi podjetja
12. Gajšek Viktor, kooperant, Drešinja vas obrat Petrovče
13. Turnšek Pongrac, kooperant, Breg — obrat Polzela
14. Kovčec Alojz, kooperant, Ojstriška vas — obrat Tabor

Na prvi seji upravnega odbora, ki bo naslednje dni, si bodo člani iz svoje srede izvolili predsednika upravnega odbora in njegovega namestnika.

V svet kooperantov podjetja je bilo na zborih kmetijskih proizvajalcev-kooperantov izvoljenih 11 članov, štiri člane pa je v svet izvolil delavski svet podjetja na prvi seji.

Sestav sveta kooperantov podjetja je naslednji:

1. Jelovšek Marjan, kmet-kooperant, obrat Petrovče
2. Pečovnik Franc, kmet-kooperant, Zg. Gorče, obrat Braslovče
3. Kuder Ivan, kmet-kooperant, Pongrac, obrat Vrbje
4. Uršič Anton, kmet-kooperant, Dolenja vas, obrat Prebold

5. Rojnik Franc, kmet-kooperant, Sp. Grušovlje, obrat Šempeter
6. Umbrecht Rafko, kmet-kooperant, Andraž, obrat Polzela
7. Lesjak Franc, kmet-kooperant, Šmiklavž, obrat Tabor
8. Kronovšek Ivan, kmet-kooperant, Orla vas, obrat Trnava
9. Kladnik Robert, kmet-kooperant, Čeplje, obrat Vransko
10. Stožir Anton, kmet-kooperant, Trnovlje, obrat Celje
11. Rebevšek Vinko, kmet-kooperant, Vojnik, obrat Vojnik
12. Vedenik Franc, kmet-kooperant, Dobrteša vas, obrat Šempeter
13. Janič Vinko, upravnik obrata Petrovče
14. Žibret Karel, vodja koop. proizvodnje v obratu Celje
15. Pugelj ing. Tone, upravnik obrata Trnava

Tudi člani sveta kooperantov bodo na prvi seji izvolili predsednika in njegovega namestnika.

Delavski svet podjetja je še izvolil stalne komisije kot pomožne organe. Vseh komisij je enajst:

1. Komisija za investicije in razvoj — 7 članov
2. Komisija za organizacijo in ekonomiko — 7 članov
3. Komisija za delitev dohodka in osebnega dohodka — 7 članov
4. Komisija za delovna razmerja — 6 članov
5. Komisija za družbeni standard in stanovanjsko politiko — 7 članov
6. Komisija za varstvo pri delu — 7 članov
7. Komisija za izobraževanje in štipendiranje — 7 članov
8. Komisija za požarno varnost — 7 članov
9. Komisija za zaščito delovnih dolžnosti (druga stopnja) — 2 člana in njuna namestnika, tretjega člana in njegovega namestnika pa določi sindikalni odbor
10. Komisija za statut in druge samoupravne akte — 7 članov
11. Komisija za program o prehodu na 42-urni delovni teden — 7 članov

Komisije imajo predsednika in tajnika ter člane iz vrst strokovnih in ostalih delavcev podjetja.

Prepričani smo, da bodo vsi organi v novem sestavu z veliko mero odgovornosti sodelovali pri reševanju pomembnih nalog v podjetju. Zlasti je to važno v naslednjem obdobju, ko se na vseh pripiših srečujemo z ukrepi družbene in gospodarske reforme. Slediti nalogam in zahtevam, ki jih postavlja reforma, pa ni samo stvar organov, temveč slehernega člana kolektiva.

V prepričanju, da bomo uspešno nadaljevali začrtano pot v podjetju, želimo novoizvoljenim članom v vseh organih podjetja v naslednji mandatni dobi veliko uspehov.

Kač Karel

Obnova hmeljišč v kooperacijski proizvodnji

Nujnost obnove hmeljišč v kooperacijski proizvodnji smo že večkrat poudarjali, ker obnovo zahteva njihova sedanja neugodna struktura. Hmeljišča so povprečno stara nad osem let. Še lansko leto so imeli kooperanti dve tretjini hmeljišč s hmeljevskami. Ta hmeljišča so sajena marsikje preozko, kar zahteva več dela in otežuje obdelavo s sodobno mehanizacijo. Težave z nabavo in ceno hmeljevsk so znane, tako da tega ne bi ponavljal. Pripomnim naj samo to, da tudi v prihodnje ni za zadostno nabavo hmeljevsk dobrih izgledov.

Zadnja leta je obnova hmeljišč potekala takole: leta 1947 17 ha, 1965. l. 22 ha, 1966. l. 52 ha in letos 94 ha. V navedenih letih smo obnovili 185 ha hmeljišč, in sicer: 85 ha na hmeljevkah in 100 ha na sodobnih žičnicah.

V letu 1966 je bilo v kooperacijski proizvodnji zajetih 890 ha hmeljišč, letos pa so se v kooperacijo zajeta hmeljišča povečala na 920 ha, predvsem zaradi večje obnove. Večja ob-

Količenje na parceli Orožim Ferda v skupni žičnici na Gomilskem.

nova je omogočila večje krčitve dotrajanih hmeljišč na hmeljevkah. Letošnje leto je bilo skr-

čenih 79 ha takih hmeljišč, vendar pa še imamo vedno 508 ha hmeljišč na hmeljevkah. Starost nasadov in struktura zahtevata večjo obnovo na sodobno urejenih žičnicah.

Ko ugotavljamo, da je obnova stekla, pa z njo ne moremo biti zadovoljni na vseh obratih. Pri obnovi na sodobnih žičnicah v zadnjih dveh letih prednjačijo obrati Braslovče z 21 ha, prav tako Trnava z 21 ha, Petrovče z 17,5 ha, Tabor z 10,5 ha in Vrbje z 10 ha. Nezadovoljiva je obnova na obratih Vojnik z 0,54 ha, Celje 0,64 ha in Prebold z 1,74 ha. Obrati, ki z obnovo zaostajajo, bodo morali zamujeno nadoknaditi, ker prav gotovo vsi želimo, da se hmeljišča enakomerno obnavljajo. Starostna meja je po obratih približno enaka po vsej dolini.

Po zastavljenem orientacijskem programu bi v prihodnjem letu morali obnoviti najmanj 110 ha na sodobnih žičnicah. Poudarjam najmanj zato, ker starostna struktura zahteva še več obnove. Po obratih bi obnova potekala takole: Šempeter 22 ha, Polzela 17 ha, Bra-

slovče 15 ha, Vrbje 14 ha, Petrovče 12 ha, Trnava 8 ha, Vransko 8 ha, Celje 4,5 ha, Tabor 4 ha, Prebold 3,5 ha in Vojnik 2 ha. Zgradili bi skupno 74 ha betonskih in 36 ha lesenih žičnic.

K organizacijskim pripravam in dogovarjanju o teh bodočih hmeljiščih moramo pristopiti takoj, ker bomo s tem prav gotovo pripomogli k boljši obnovi, pravočasni pripravi zemlje, sadik in cenejši izgradnji, kar je gotovo cilj kooperantov, kot kombinata.

Plaskan Vlado

VLAGAJTE IN HRANITE

DENAR PRI HRANILNO

KREDITNIH SLUŽBAH

PRI OBRATIH

K R I Ž E M

PO DELOVNIH ENOTAH

Poskus pregleda nekaterih oblik in tendenc razvoja kooperacijske proizvodnje na obratu Vojnik

Delovna enota Vojnik se do leta 1970 nahaja v sanacijskem obdobju. Obseg lastne proizvodnje je glede na primernost zemljišč omejen, zato daje sanacijski program poseben pomen in podarek razvoju kooperacijske proizvodnje ter njeni vlogi pri realizaciji postavljenih nalog, ki naj v okviru podjetja tudi delovnemu kolektivu obrata Vojnik omogočijo enakopravni ekonomski položaj. Takšne zahteve so realne, če upoštevamo vse potencialne možnosti za razvoj kooperacijskega sodelovanja na tem področju.

1. Nekaj splošnih ugotovitev o področju, ki ga obrat Vojnik organizacijsko zajema pri svoji kooperacijski proizvodnji.

Področje, ki prostorsko spada k delovni enoti Vojnik je v primerjavi z ostalimi obrati zelo obsežno ter po svojem geografskem položaju neugodno za intenzivnejše oblike kmetijske proizvodnje. Večina površin je na relativno višinskih tleh, zato je uporaba kmetijske mehanizacije omejena. Kmetje uporabljajo za kmetijska dela v glavnem govejo vprego, zaradi tega je tudi struktura živine prilagojena takšnemu načinu obdelave. V goveji čredi prevladujejo voli, ki pa kot tržni proizvod niso več interesantni, njihova reja pa je dolgotrajna in nerentabilna.

Močan odraz na razvoj tega področja so imele pogoste spremembe kmetijske politike in razni koncepti glede na perspektivni razvoj privatne kmetijske proizvodnje, oziroma lastništva na splošno. Arondacija nižinskih predelov v korist družbene kmetijske proizvodnje, močna migracija kmečkega prebivalstva — vse to je vplivalo, da do danes še pravzaprav nimamo pravega modela za hitrejši razvoj blagovne proizvodnje na tem področju. Splošna ugotovitev, da je način proizvodnje oziroma sodelovanja z zasebnimi proizvajalci podoben ostalim področjem, je točna. Vendar pa ravno tu ugotavljamo določene organizacijske pomanjkljivosti. V bodoče bo potrebno to področje obravnavati sicer v skladu s splošno poslovno politiko, ki jo vodi kombinat, toda ob upoštevanju prej navedenih specifičnosti. Kooperacijsko proizvodnjo bo treba prostorsko razširiti, najti nove možnosti sodelovanja, v ustaljenih oblikah proizvodnje pa doseči večjo specializacijo.

2. Pregled proizvodnih kapacitet po posameznih področjih.

a) Kmetijska gospodarstva in struktura površin.

Proizvodni okoliš	Število kmet. gospodarstev Kmetijske površine v ha									
	Štev. vasi	skupaj	0,5—3 ha	3—5 ha	5—8 ha	nad 8 ha	skupaj	njive	travniki	pašniki
Dobrna	12	238	126	66	31	15	859	389	290	180
Strmec	17	246	177	59	56	14	924	293	469	162
Frankolovo	24	298	159	103	33	3	990	324	420	246
Vojnik	7	131	71	25	33	2	458	132	259	67
Skupaj	60	913	473	253	153	34	3.231	1.138	1.438	655

Tabela nam nazorno prikazuje obsežnost področja glede na število kmetijskih gospodarstev in velikost kmetijskih površin. Povprečno ima vsaka vas 15,2 kmetijskih gospodarstev s ca. 3,45 ha površin na posestvo.

Polovica, ali točno 51,8 % vseh gospodarstev na področju obrata Vojnik ima manj kot

3 ha kmetijskih površin. To so v večini polproletarci, brez tržne proizvodnje. Obrat z njimi nima tesnejših kooperacijskih odnosov, ker so njihove površine premale za proizvodno sodelovanje. Določen pomen imajo pri odkupu telet. Površine jim ne dovoljujejo večjega števila goveje živine in zaradi tega teleta prodajajo.

Od skupnega števila 913 kmetijskih gospodarstev je 253 ali 27,7 % takšnih, ki imajo od 3—5 ha površin. To so razen redkih izjem lastniki zemlje, ki jim je kmetijstvo osnovni vir dohodkov in so glede na razpoložljive kapacitete glavni ko-

b) HMELJSKE POVRŠINE

Proizvodni okoliš	Kooperacija hmelja		Izven kooperacije	
	površina v ha	število hmeljarjev	površina v ha	število hmeljarjev
Dobrna	4,92	14	0,40	1
Strmec	4,69	12	1,68	3
Frankolovo	4,80	13		
Vojnik	1,69	7		
Skupaj	16,10	46	2,08	4

Površine hmelja v kooperaciji se iz leta v leto zmanjšujejo. Nekaj zaradi arondacije nižinskih predelov, še več pa zato, ker dejansko ni nobene obnove hmeljišč v kooperacijski proizvodnji. Letno se površine hmelja zmanjšajo za ca. 2 ha.

leta 1964 21,60 ha,

leta 1965 18,22 ha,

leta 1966 16,10 ha.

Obstoječi nasadi so v glav-

nem stari. Od 16,10 ha površin hmelja v kooperaciji je samo 0,60 novih nasadov, oz. 10,20 ha žičnic in 5,90 ha nasadov s hmeljevskami. Te površine so zelo razdrobljene po vsem področju obrata. Povprečna velikost hmeljišča znaša 0,35 ha. Na tako razdrobljenih in malih parcelah so tudi pridelki nizki ter je proizvodna cena hmelja v primerjavi z ostalimi obrati najvišja.

c) ŠTEVILO IN STRUKTURA GOVEJE ŽIVINE

Proizvodni okoliš	Krave				
	Število govejih stojšč	Skupaj goveje živine	skupaj	od tega č. pasme	Ostalo govedo
Dobrna	673	596	361	62	235
Strmec	1.209	1.031	533	49	498
Frankolovo	834	750	480	91	270
Vojnik	583	476	266	84	210
Skupaj	3.299	2.853	1.640	286	1.213

Od skupnega števila 2.853 kom. goveje živine je 57,5 % krav in od tega 17,4 % čiste pasme. Kategorijo ostalo govedo sestavljajo teleta, pitanci, telice, voli.

V živinoreji tega področja ločimo v glavnem tri rajone, ki pa med seboj niso strogo ločeni. Ob mlečni progi so kmetovalci zainteresirani za proizvodnjo mleka in tu najdemo prve specializirane rejce krav molznic. Kmetje ostalih nižjih predelov pa so se preusmerili na

pitanje mlade živine. Nespremenjena je ostala živinorejska proizvodnja v višjih predelih. Še vedno ni pomembnih tržnih viškov razen nekatere starejše klavne živine.

d) MEHANIZACIJA PRIVATNIH KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

Večji dohodek kmetovalcev in ugodnejši pogoji gospodarjenja so močno vplivali na razširitev kmetijske mehanizacije. Kmet-

je so zainteresirani predvsem za nabavo motornih kosilnic. Obrat je pogodbeno prodal na to področje 41 kom. BCS in Alpina kosilnic. Kosilnice, prodane na kredit, so pogodbeno vezane na proizvodnjo pitancev. Tako je kupec — koooperant BCS kosilnice dolžan letno spiti 4 kom. pitancev oz. 12 kom. za razdobje 3 let. Takšen način kreditiranja je zelo ugoden, kajti proizvajalci se pogodbeno vežejo na večjo proizvodnjo in s tem tudi na večji dohodek. Trenutno že vsako trinajsto gospodarstvo razpolaga z motorno kosilnico, seveda če upoštevamo tudi tiste, ki si jih sami nabavljajo. Zaradi velikega zanimanja za nakup motornih kosilnic bo potrebno pri bodočem kreditiranju upoštevati poleg pogodbenih obveznosti tudi polno izkoriščenost stroja.

3. PROGRAM RAZVOJA KOOPERACIJSKE PROIZVODNJE DO LETA 1970

Obrat Vojnik je v kooperacijski proizvodnji dosegel že vidne uspehe. Povečala se je predvsem tržna proizvodnja mesa. Ta predel prihaja v zadnjem času na trg s kvalitetno živino za zakol. Porastla je tudi proizvodnja mleka. Obrat je preko kreditne službe nabavil kmetovalcem motorne kosilnice, vrši se intenzivna selekcija živine na račun čiste pasme, itd. Posamezni kooperanti so se specializirali za določeno proizvodnjo. Specializiran način proizvodnje je spremenil tudi konzervativno mišljenje kmeta. Ta je spoznal, da je njegov razvoj odvisen od vzajemnega sodelovanja z obratom, kajti samo tako lahko izboljša svoj materialni položaj. Predvsem kmetje, ki imajo večje površine in urejena gospodarska poslopja, lahko s sodelovanjem dosežejo vidne tržne viške, zlasti pri proizvodnji mesa.

Kooperacijsko sodelovanje se iz leta v leto izpopolnjuje. Najbolj so kooperacijski odnosi precizirani in razviti pri kooperacijski proizvodnji hmelja. Določen napredek je viden tudi pri pogodbenem pitanju živine in piščancev ter pri odkupu mleka. Indirektno pa spada h kooperaciji tudi vse ostalo poslovno sodelovanje na liniji kmet — kombinat. Privatnega kmetijskega proizvajalca moramo obravnavati kot poslovnega partnerja, čeprav trenutno še nima tesnejših stikov z obratom. Nadaljnji razvoj našega kmetijstva ga bo prisilil na določeno specializacijo proizvodnje. To pa bo lahko dosegel samo s poslovnim sodelovanjem.

Analiza je pokazala, da privatni kmetijski proizvajalci že

spoznavajo prednosti neposrednega proizvodnega sodelovanja. Če danes npr. kooperantu ne izvršimo pogodbene ali naročene strojne usluge, je to v bistvu že odstopanje od pravega sodelovanja. Spoštovati je treba pogodbeno obveznost in jim dati prednost pred ostalimi, ki nimajo direktnih poslovnih odnosov z obratom. Če bomo to dosledno izvajali, potem se bo kooperacijska proizvodnja razširila na večje število privatnih kmetijskih proizvajalcev. Med njimi je treba najti takšne, ki imajo določene predloge, te preanalizirati in jih predložiti svetu kooperantov. Samo slučajni pogovori in obljube še ne pomenijo tudi večje tržne proizvodnje. Zavedati se moramo, da predstavlja kooperacijska proizvodnja posebno obliko proizvodnega procesa, ki zahteva poleg precejšnje strokovnosti v sami proizvodnji tudi sposobnost neposrednega sodelovanja s privatnimi kmetijskimi proizvajalci.

Na osnovi izdelane analize dosedanjega sodelovanja in doseženih rezultatov naj bi se kooperacijska proizvodnja na obratu Vojnik razvijala do leta 1970 v približno isti smeri, vendar s hitrejšim tempom.

— Proizvodnja hmelja naj bi se povečala za 54,3 % v primerjavi z letom 1966. Zato bo treba do leta 1970 obnoviti ca. 10 ha hmeljšč.

— V proizvodnji pitancev predvidevamo letno povečanje za ca. 30 kom. in bi obrat Vojnik po tem programu odkupil leta 1970 že 370 kom. pitane živine.

— Do leta 1970 naj bi se proizvodnja mleka specializirala. Število proizvajalcev bi se tako zmanjšalo na 29, vendar bi proizvodnja ostala ista (ca. 270.000 litrov).

— Proizvodnja oz. reja brojlerjev je šele v razvoju. Do leta 1970 ne predvidevamo bistvenega povečanja te vrste proizvodnje. Letno naj bi obrat Vojnik plasiral na trg 50.000 kg piščancev.

— Pri prostem odkupu pridelkov in proizvodov iz zasebnega sektorja pričakujemo samo porast odkupa živine za ca. 6 % letno.

Dosedanji konkretni rezultati v kooperacijski proizvodnji potrjujejo pravilno smer razvoja kooperacijskih odnosov in nam dajejo garancijo, da je začrtana pot edina rešitev v doslednem vključevanju kooperacijske proizvodnje z družbeno integrirano proizvodnjo s končnim ciljem doseči na obstoječem kmetijskem prostoru maksimalno blagovno proizvodnjo.

Dolfe Naraks

20. maja v Trnavi spomladanski plemenski sejem

Za sejem bo odbranih nad sedemdeset glav čistopasemskih rodovniških plemenskih krav in telic sivorjave pasme. Od teh bo nad polovico visoko brejih, ostalo pa bodo mlajše, lažje teličke.

Sejem bo ob vsakem vremenu na dvorišču obrata. V primeru slabega vremena bo živina pod streho.

POTEK SEJMA:

— od šestih do osmih zjutraj na semanji dan zbiranje živali na sejmišču,

— do devete ure strokovna ocenitev živali po plemenski vrednosti,

— od devete do dvanajste ure prodaja živali po načinu licitacije,

— po dvanajsti uri dostava živali kupcem na dom.

POGOJI PRODAJE IN NAKUPA:

Vse živali bodo prodane po izklicnih cenah (predhodno je dolžan prodajalec dati soglasje na izklicno ceno). Orientacijske cene so naslednje:

— za plemenske krave in visoko breje telice 320.000 do 430.000 S-din,

— za lažje teličke 700 do 900 S-din po kg. Cena je odvisna od kakovosti in brejosti.

Vse živali bodo tehtane takoj ob prihodu na sejem. Pri tehtanju bo odbit 4 % kalo.

Rejce, ki imajo primerne plemenske živali za prodajo, svojem obratu z odbitkom 5 % za stroške izvedbe sejma, rejec — kupec pa plača žival pri svojem obratu takoj ali po prejemu posojila. Kupec plača obratu 1 % na kupno ceno živali za manipulativne stroške obrata.

Kupci izven področja kmetijskega kombinata Žalec plačajo na kupno ceno plemenskih živali 10 % za stroške selekcije in sejma.

Rejci, ki imajo primerne plemenske živali za prodajo, prosimo, da to sporočijo področnemu kontrolorju oziroma svojem obratu, da bomo živali za sejem odbrali pravočasno.

Osnovni namen plemenskega sejma je ob sedanjih pogojih pospeševanje pasemske zamenjave, izboljšanje kakovosti in redna možnost prodaje in nakupa kakovostnih živali. Pričakujemo, da bodo kupci plemenskih krav in visoko brejih telic pretežno rejci — proizvajalci mleka. Rejci iz hribovitih predelov pa naj raje izkoristijo možnost nakupa mlajših lažjih plemenskih teličk. Pri tem bi žele opozoriti na to, da je pasemsko zamenjavo nujno pospeševati tudi v hribovitih predelih, kjer smo šele na začetku poti.

Strokovni kader na obratih, ki dela v kooperacijski proizvodnji, se naj z rejci takoj dogovori o številu nakupljenih živali, pogojih in možnostih plačila.

Prosimo za aktivno sodelovanje rejcev in strokovnega kadra.

Grabnar Ludvik

Naporna so dela na cesti Braslovče—Žovnek zaradi mehkih in mokrih ilovnatih tal. Cesta bo mnogo cenejša od predračunske vsote, ker opravlja delovna enota vsa pripravljala dela za asfaltiranje sama.

Strokovni pogovori in nasveti

Molža

(Nadaljevanje)

V prejšnji številki »Hmeljarja« smo si podrobno ogledali anatomsko zgradbo vime in tehniko ročne molže, kar je nujno, preden karkoli razpravljamo o strojni molži.

O strojni molži pri nas precej razpravljamo, ni pa se še bolj razširila. Pred vojno so strojno molzli na Žovneku, po vojni pa so prvi strojno molzli v hlevu Kmetijske srednje šole v Mariboru. Kmalu za tem so postopoma uvedli strojno molžo po hlevih kmetijskih posestev. Danes je molzni stroj že pri marsikaterem kooperantu del strojne opreme in velika želja onih, ki ga še nimajo. Malo je ljudi, ki poznajo delovanje molznega stroja, veliko ljudi pa ve povedati o njem več slabega kakor dobrega. Slaba navada nekaterih ljudi je, da vsako stvar obsojajo, še preden jo preizkusijo. Strojna molža ima nasprotnike in zagovornike. Res je, da so krave različne — ena raje da mleko, druga počasneje in pozneje. Zato stroj, ki molze več krav hkrati, nekatere izmolze preveč, druge pa na pol. S strojno molžo ne prihranimo mnogo na času. Z njo se rešimo napornega dela in povečamo higieno molže in mleka.

Za uspešno strojno molžo morajo biti dani ustrezni zdravstveni oziroma bilološki in tehnični pogoji:

- molzač mora dobro poznati in obvladati tehniko in princip ročne molže;
- molzač mora biti med molžo vesten. Vestno in vedno mora skrbeti za higieno molže in stroja po molži;
- pravilen mora biti izbor vrste oziroma tipa molznega stroja.

Vrste in tipi molznih strojev:

Molznih strojev je zelo veliko vrst in tipov. V glavnem so vsi vakuum — pulzatorski. Z ozirom na montažo jih delimo v:

- stabilne
- premične
- pašniške

a) Stabilni so tisti, pri katerih je pogonski agregat fiksno pritrjen na enem mestu, sesalni tulci s kolektorjem in mlečno golido pa so prestavljivi.

b) Premični molzni stroji so tisti, kateri nimajo pogonskega agregata fiksno pritrjenega, temveč je prestavljiv, prav tako kot golida z molznimi tulci.

c) Pašniški molzni stroji so podobni premičnim tipom, le da ne prihaja pogonska energija iz gospodarskega objekta (npr. traktor daje agregatu potrebno energijo, da lahko molzemo krave kar na paši).

Glavni deli molznih strojev:

- Pogonska naprava — agregat:
 - vakuum črpalka s pogonskim motorjem;
 - vakuum rezervoar (zračnik) z instalacijo.
- Molzna naprava:
 - pulzator z molžno golido;

b) plastični ali gumijasti cevovodi z razdelilcem ali kolektorjem;

c) sesalni tulci.

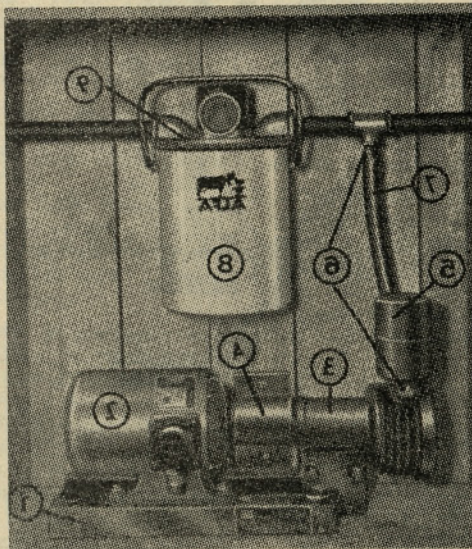
3. Pomožne naprave in pribor:

a) izpiralec;

b) razkuževalec;

c) pribor za demontažo in montažo ter čiščenje.

Z ozirom na razmere v hlevih naših kooperantov bomo obravnavali le tisti način izvedbe in tipe strojev, ki so že montirani in ki so najbolj primerni in ceneni.

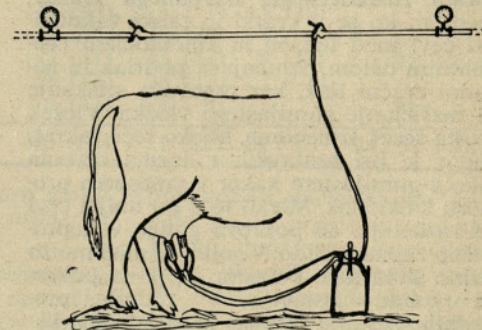

Kot pogonski agregat uporabljamo vakuum črpalko znamke ALFA — LAVAL tip A 5R za molžo z eno garnituro oziroma tip A 9R za molžo z dvema garniturama sesalnih tulcev (eno ali dve kravi hkrati). V hlevih, kjer je na razpolago električna energija, vakuumsko črpalko poganja enofazni električni motor z zmogljivostjo 0,6 — 0,8 KM s 1400 obrati na minuto. Gred motorja je s sklopko direktno povezana z gredjo vakuumske črpalke. Na črpalko je vezan izpušni dušilec in na vsenem nastavku vakuumski vod, ki je pri črpalki tipa 5R 1/2", a pri črpalki tipa 9R 3/4".

Na vakuumski vod je takoj za črpalko montiran zračnik (vakuumski rezervoar) s pokrovom, na katerem je montiran varnostni ventil. Vse to je vgrajeno v zidno omario, ta pa naj bo vzdana na zunanji strani hleva na prostornem, zračnem, svetlem in dostopnem prostoru.

Cevovod je speljan od zračnika skozi zid hleva v hlev. Najbolje je, da je cevovod speljan nad stojiščem. Na vod je na vidnem mestu pritrjeno vakuumsko merilo — podtlakomer (vakuummeter), ki meri podtlak v vakuumskem vod. Kadar agregat deluje pri normalnem podtlaku, kaže kazalec vakuummetra na rdeče polje, če je vakuumski vod daljši, je priporočljivo, da vgradimo na vod vsaj dva vakuummetra: enega na začetku, drugega proti koncu voda. Molzač mora med molžo sproti kontrolirati podpritisk. Če je napeljava oziroma vod brezhiben, kažeta oba vakuummetra enak podpritisk. Normalen pod-

tlak pokaže vakuummeter pri 0,38 do 0,45 atm oziroma 33 cm živosrebrnega stolpca. Poleg vakuummetra so na vod pritrjene nad vsako 2., 3. ali 4. kravo še vakuum priključne pipice. Vod naj bo montiran tako, da ima vsaj 1 % padec proti agregatu (zaradi morebitnega čiščenja vsrkanega mleka). Od priključne pipice do pokrova golide vodi vakuumovodna gumijasta cev.

Molzna ali mlečna golida s pokrovom, pulzatorjem, kolektorjem in sesalnimi tulci je domač izdelek firme »Belje«. Golida ali vrč je zaprt s pokrovom, na katerem je dovod vakuumu od pipice voda, dovod cevi mlekovoda in vakuumski membranski pulzator.

Vakuumski pulzator je membranskega sistema z dvema cevima priključkoma za izmenični podtlak in regulacijskim vijakom — igle za uravnavanje utripov. Pulzator menjava podtlak z normalnim tlakom v ceveh, ki skozi kolektor — razdelilec vodita do vseh 4 sesalnih tulcev. Pulzator je dvotakten (tlak molže in tlak premora). Če pulzator deluje normalno, je trajanje obeh taktov enako dolgo. Pulzator naj bo naraven, da da v eni minuti črpalki tipa 5R 1/2", a pri črpalki tipa 9R 3/4".

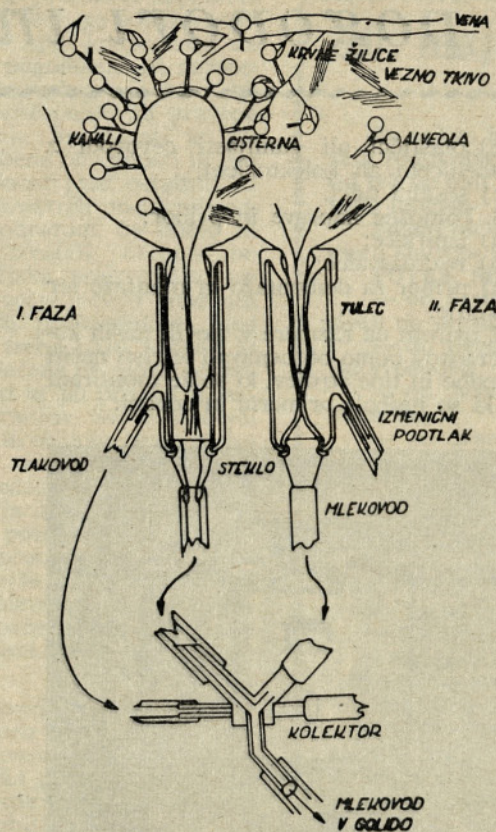
Dve tanki dolgi vakuum gumijasti cevi vodita izmenični podtlak od pulzatorja do kolektorja. Kolektor ali razdelilec razdeli vsak vakuum vod od pulzatorja na 2 kratki cevi, ki vodita od kolektorja do sesalnih tulcev. To razdelitev opravlja bakelitni del kolektorja je povezan z golido s prozorno plastično cevjo, ki predstavlja mlekovod. Ta del kolektorja mlekovod razdeli na 4 kanale, ki so povezani s krajšimi in debelejšimi cevmi, ki so natakne na kontrolna prozorna stekla na tulcu. Te cevi so pod vplivom stalnega vakuumu. Na kolektorju je pipica za zapiranje.

Sesalni tulci so sestavljeni iz kovinskega valja in gumijastega vložka. Kovinski valj ima na strani odvod, na katerega se natakne gumijasta cev, ki vodi menjajoči vakuum iz kolektorja v vmesni prostor med kovinskim valjem in gumijastim vložkom, v katerem se izmenjuje podtlak z normalnim tlakom. Prostor znotraj gumijastega vložka, v katerem je vtaknjen sesek, pa je pod stalnim vakuumom in je po mlekovodu povezan preko razdelilca in pipe z mlečnim vrčem — golido.

Kako molze stroj?

Ko smo z golido s sesalnimi tulci pri kravi, pri kateri nameravamo pričeti z molžo natakne dolga gumijasta cev za

vakuu na pipico vakuumskega voda. Nato umijemo in zmasiramo vime za pričetek molže kakor pri ročni molži. Z daljinskim električnim stikalom vklopimo delovanje električnega motorja. Odpremo pipico vakuumskega voda, z levico snamemo kolektor s tulci z ročaja golide in prenesemo pod vime tako, da tulci visijo čez levo dlan navzdol. Z desnico natikamo tulce tako, da hkrati z levim kazalcem in sredincem odpremo ventil na kolektorju. Najprej nataknejo zadnji zunanji tulec, nato prednji zunanji tulec, nato zadnji notranji tulec in nazadnje prvi notranji tulec (odvisno od tega, na kateri strani krave smo). Kratka in debela gumijasta mlečna cev, vezana s tulcem in kolektorjem, je pod stalnim podtlakom (šibek tlak zaradi razredčenega, izčrpanega zraka), medtem ko se v kratki in tanki vakuumski cevi med tulcem in kolektorjem (bakelitnim delom) izmenjava podtlak in navadni zračni tlak, kar povzroča stiskanje in razširjanje gumijastega vložka. Vložek stiska sesek izmenoma. Mleko teče takrat, kadar je pri nastavkih z dvema cevema tako v gumijastem kakor v vmesnem prostoru šibki tlak. Mleko teče po daljši cevi od razdelilca do pokrova goline v neprodušno zaprto golido. V golidi je med molžo vedno šibki tlak. Pulzator, ki je na pokrovu golide, ustavlja v rednih presledkih sesanje zraka iz sesalnega kanala pulzatorja, ki je vezan po cevi z medprostorom tulca in vložka. Zato se sesanje za dobo sesanja ustavi. Potem pulzator zapre kanal za normalni tlak, črpalka začne vmesni prostor izsesavati, vložek tulca se pri tem raztegne in tako pride sesek pod vpliv vakuumu in nastopi takt sesanja. Sesalci oziroma pulzatorji, pri katerih se hkrati menjavata navadni in šibki,

so dvotaktni in molzejo po dva in dva seska hkrati. Šibki tlak nastaja med delovanjem zračne črpalke in se širi od zračne sesalke preko zračnika po ceveh do golide oziroma pulzatorja.

Ko na kontrolnem steklu opazimo, da je molža pri kraju, vime še pomasiramo kot pri ročni molži. Ko je molža končana, z levo roko primemo za kolektor, z levim kazalcem in sredincem zapremo pipo na kolektorju, nato pa z desno roko primemo za prvi notranji tulec tako, da s palcem pritismo ob sesek in vložek tulca. S to potezo v tulcih izravnamo podtlak s tlakom in tulci sami popadajo s seskov.

Če z eno golido pomolzeemo več krav, moramo paziti, da podtlak ne potegne mleka iz golide v vakuumski vod in zračnik. Če se to zgodi, moramo temeljito očistiti vod, zračnik in črpalko. Pri tem je nevarno, ker se lahko črpalka poškoduje. (Nadaljevanje sledi)

Zupanek

31. 10. 1967

NAGRADNO ŽREBANJE VEZANIH VLOG, ZA VSAKIH VEZANIH 100.000 STARIH DINARJEV PREJMETE EN NAGRADNI KUPON.

DOBITKI:

TRAKTOR »VEKTOR« 25 KS, MOTORNA KOSILNICA, 2 SUPER AVTOMATIČNA PRALNA STROJA IN VEČ DRUGIH DOBITKOV.

Dipl. ing. chem. Janko Petriček

Hmelj, hmeljni ekstrakti in koncentracije v pivovarstvu

V tem članku hočemo seznaniti hmeljarje s kemizmom hmelja, hmeljskih ekstraktov in hmeljskih koncentratov ter njihovo vlogo v pivovarstvu. To smatramo kot postulat ogromnega napredka zadnjih let v kemiji hmelja, ječmena in piva, zlasti pa, ker je vedno težje dobiti pregled o novih izsledkih teh, tako vsestransko in heterogeno sestavljenih procesov v sladarstvu in pivovarstvu. Anorganska, organska in analitiška kemija je pri tem povezana s fiziološko — fiziološko — koloidno ter biokemijo, ki nam odkrivajo zapletene procese pri varjenju piva. To so območja znanstvenega raziskovanja, ki je prav v zadnjih letih doseglo nesluten napredek. Surovine (hmelj in ječmen), kakor tudi proces varjenja piva so znanstveno obdelani, vendar teče raziskovanje še mnogih neznanih faktorjev naprej. Vsako leto raziskovalna dejavnost na tem polju odkrije mnogo novega. Nujno je ta razvoj pozorno zasledovati in se še mnogo bolj aktivno kot dosedaj vključiti v ta raziskovalni proces. To zahteva seveda tudi materialne žrtve, če hočemo vsaj približno slediti in dojeti važnost tega razvoja. To je zlasti potrebno zato, da lahko prenesemo znanstvene izsledke v prakso in s tem vplivamo pri tehnološkem procesu na izboljšanje kvalitete. Ni novo, da se zlasti v naših pivovarnah krčevito držijo konservativnih metod,

da manjka študija in izboljšanja postopkov. Ne bomo mogli dolgo dopuščati, da nam mnogokrat slabe in stalno se spreminjajoče kvalitete naših vrst piva — tudi če imamo dobre surovine — ustvarjajo slabo mnenje o sposobnostih pivovarske industrije. Če pogledamo po svetu, vidimo, da je pivovarništvo prešlo vsled zahtev časa in prestižnih razlogov celo na avtomatizacijo. Ni odveč, če še enkrat poudarimo, da daje znanost — teorija praktiku dragoceno oporo. Brez pretiravanja lahko trdimo, da spada pivovarstvo med tista področja, ki so znanstveno obdelana in utemeljena.

Če hočemo smotrno voditi kak tehnološki postopek, moramo predvsem poznati materijo, ki jo pri tem uporabljamo. Povprečen kemični sestav hmeljskega storžka je sledeč:

vode	12,0 %
pepela	7,5 %
surova vlakna, celuloza	13,3 %
dušične snovi	17,5 %
eterična olja	0,4 %
eterni ekstrakt (smole)	18,3 %
tanini	3,0 %
dušika proste ekstr. snovi	27,5 %

Za pivovarstvo so najvažnejše aromatske komponente, grenke smole oz. kisline, ki so zelo občutljive na oksidacijske pro-

cese in višje temperature. Te sestavine določajo kvaliteto in pivovarniško vrednost hmelja. Specifične učinke hmelja so poznali že pred stoletji. Uporabljali so ga za zdravilne namene zaradi njegovih grenkih snovi, katerim so že takrat pripisovali antiseptični učinek. V zapiskih »Physica« iz leta 1100 je objavljeno: »putredines prohibet in amaritudine sua« — (s svojo grenčico zavirajo gnojenje). — Priporočali so ga za zdravljenje gnojnih obolenj, ušesnih in kožnih izpuščajev. Varitelji piva so ga uporabljali zaradi grenkega okusa in pri tem spoznali, da je pivo, kuhano s hmeljem, dalj časa obstojno. L. 1891 je bilo objavljeno v »Textbook of the Science of Brewing« v Londonu, da je hmelj potreben zato, da daje pivu karakteristični grenki okus in aromo, da izločuje iz sladovine dušične spojine, jo očisti in s svojim antiseptičnim učinkom konzervira in podpira pasterizacijo. Važnost grenkih snovi v hmelju je razvidna že iz dejstva, da je preteklo več kot 100 let, odkar so začeli proučevati njihovo vlogo in namen. Te raziskave še danes niso povsem končane ter se nadaljujejo v raznih laboratorijih po vsem svetu. V farmacevtski strokovni reviji »Pharmacia« Strassbourg l. 1955/56 so omenjeni v članku »Activité antibiotique de l' Humulon in lupulon« poskusi z različnimi koncentracijami humulona in lupulona proti različnim bakterijam (z

Pogodbeni odkup mleka pri kooperantih v letu 1967

Tabela 2.

RAZČLENBA POGODBENE PROIZVODNJE PO OBRATIH

Obrat	Letni plan lit.	Pogodbene količine po pogodbah	št. proizvajalcev	Letno na proizvajalca litrov	Krav v kontroli		Skupaj št.	Letni odkup litrov na kravo	Proizvajalci povprečnih letnih količin mleka				
					A št. (%)	B št. (%)			do 3000 l št. (%)	3—5000 l št. (%)	5—10000 l št. (%)	10—15000 l št. (%)	nad 15000 l
Braslovce	20.000	15.290	6	2.548	4 (29)	10 (71)	14	1092	4 (66)	1 (17)	1 (17)		
Celje	360.000	348.121	191	1.828	21 (8)	247 (92)	268	1299	175 (92)	12 (6)	4 (2)		
Petrovče	200.000	186.800	54	3.440	22 (18)	103 (82)	125	1494	40 (73)	7 (13)	7 (13)	1 (1)	
Polzela	50.000	40.950	7	5.850	17 (77)	5 (23)	22	1861	2 (30)	1 (14)	3 (42)	1 (14)	
Prebold	80.000	89.036	40	2.226	12 (25)	36 (75)	48	1854	33 (82)	6 (15)	1 (3)		
Šempeter	120.000	135.620	45	3.014	26 (26)	73 (74)	99	1370	34 (76)	2 (4)	7 (16)	1 (2)	1 (2)
Tabor	70.000	59.630	37	1.650	32 (57)	24 (43)	56	1065	33 (89)	1 (1)	3 (10)		
Trnava	160.000	153.175	51	3.003	53 (51)	51 (49)	104	1473	30 (59)	15 (29)	3 (6)	3 (6)	
Vransko	300.000	246.500	53	4.651	106 (88)	14 (12)	120	2054	28 (53)	12 (22)	9 (17)	2 (4)	2 (4)
Vojnik	270.000	192.151	112	1.715	27 (20)	111 (80)	138	1392	98 (88)	13 (11)	1 (1)		
Vrbje — Gotovlje	30.000	28.910	11	2.629	14 (64)	8 (36)	22	1314	9 (82)	1 (9)		1 (9)	
Skupaj	1.660.000	1.496.183	607	2.465	334 (33)	682 (67)	1016	1473	486 (80)	71 (12)	39 (6)	9 (1,5)	3 (0,5)

Iz razčlenbe, ki jo kaže tabela, vidimo, da je ta proizvodnja še v glavnem razdrobljena in le malo obdelana. V pogodbeni proizvodnji mleka v kooperaciji se usmerjamo na tržne proizvajalce, ki bi dajali vsaj nad 5000 litrov mleka letno (dnevno od 15 litrov naprej). To bi zmanjšalo stroške prevzema in prevoza ter predvsem zboljšalo higieno in kakovost mleka in ustvarilo močno osnovo za selekcijsko delo.

Sklenjene pogodbe zajemajo 607 proizvajalcev z 1.496.183 litri mleka, predvidevamo pa, da bo ta odkup za okoli 20% večji. Povprečno bo vsak proizvajalec oddal 2465 litrov mleka letno, kar ni niti polovica zaželenih količin. 486 proizvajalcev ali 80% daje do 3000 litrov mleka letno, 71 ali 12% 3000 do 5000 litrov mleka letno, 39 ali 6% 5000 do 10.000 litrov

mleka letno, 9 ali 1,5% 10.000 do 15.000 litrov mleka letno in 3 ali 0,5% nad 15.000 litrov mleka letno. Iz tega vidimo, da daje nad 5.000 mleka letno le 51 proizvajalec ali 8,4%. Od tega je specializiranih dvanajst, ki dajejo nad 10.000 litrov mleka letno.

Važna pri pogodbeni proizvodnji mleka je brezpogojna pasemska čistost in dobri rejci, kar je pogoj za uspešno delo v selekciji in daje osnovo za dober podmladek. V zasebnem kmetijstvu na področju občine Žalec se usmerjamo v sivorjavo govedo, na področju občine Celje pa v svetlolisasto pasmo. To sta kombinirani pasmi za mleko in meso, s selekcijo pa moramo doseči predvsem pri tržnih proizvajalcih večjo proizvodnjo mleka. Druge pasme so nezaželjene. Na osnovi tržne

proizvodnje mleka mora dajati ta proizvodnja tudi primerna teleta za pitanje.

Proizvajalce, ki še vedno žele uvajati druge pasme, opozarjamo, da tega ne delajo, ker je naš cilj tudi reja telet za pitanje. Pri nadaljnjih pogodbenih odnosih bo cena mleka odvisna tudi od pasemske usmeritve in čistosti.

Od 1016 krav, od katerih pogodbeno dajejo mleko, je 334 ali 33% pasemsko čistih (SR, SL), 682 ali 67% pa križank. S takšnim stanjem, ki ga še dopuščamo, je pot k pasemski čistosti prepočasna. Moramo reči, da so največ storili obrati Vransko, Trnava in Tabor.

Pogodbeni odkup mleka ne daje obratom nikakršne akumulacije, ampak v nekaterih primerih celo zgubo. Rejci —

proizvajalci mleka se naj zavedajo tržnih problemov in upoštevajo našo usmeritev. Obrati bodo morali sčasoma dobiti pri mleku akumulacijo. To bo lahko doseči le s proizvajalci za tržišče, ki bodo lahko zmanjšali stroške odkupa in prevoza ter na drugi strani dajali več telet za pitanje. Če nam daje pogodbeni odkup letno 1,5 do 2 milijona litrov mleka, je to okoli 5.000 litrov dnevno, kar je že pomembna proizvodnja.

Nadaljnje izboljšanje je odvisno v veliki meri od obrata Mleko. Točnost prevzema, večkratno in natančno jemanje vzorcev, občasna opozorila in navodila o ravnanju z mlekom in predvsem vsklajevanje neso glasij so pogoji za trdnjšo proizvodnjo. Grabnar

bacterium subtilis, staphylococcus aureus, bacillus mesentericus, bacillus, megatherium). Članek opisuje slabši učinek humulona od lupulona, in sicer za bacterium subtilis. Humulon je bil uporabljen v koncentraciji 1:4000, lupulon pa 1:8000. Tudi zadnja leta je bilo opaziti določeno zmanjšanje medicinske učinkovitosti pri zdravljenju različnih hmeljskih sestavin na nekatere bolezni. Zanimiv je tudi učinek tanina hmeljskega storžka na beljakovine v pivini. Pri kuhanju sladovine nastanejo netopne spojine tanina (Flobafena) z beljakovinami — te netopne spojine se pri kuhanju izločijo na dno, nekaj teh spojin pa ostane še v topni obliki in izpadejo šele v hladu. V teh oborinah najdemo tudi manjše količine estrogenih hormonov. Te hormone je moč uporabiti za zdravljenje, saj se resorbirajo skozi človeško kožo. Aplikacija je možna npr. z dodatkom te oborine v vodo za kopanje (kopalno kad). Ugotovili so določen fiziološki učinek pri motnjah v krvnem obtoku, na podaljšanje fertilitetne dobe in zboljšano delazmožnost. Učinek pride do izraza posebno pri balneoterapiji. Tu je dana nadaljnja možnost boljšega izkoristka hmelja.

(Nadaljevanje)

RAZGOVOR S KOOPERANTI

S tovarišem Strožer Ivanom sva obiskala kooperanta Vasle Joža kar v hmeljišču, ko je rejal še zadnje sadike. Leta so mu že malo otrdela hrbet, zato se je v pozdrav opravičil: »Ko sem bil mlad, sem poleg sadike kar počenil ali jo odrezal kar pripognjen. Danes poleg vsake poklekнем.«

Podrgnil je z dlanjo po hlačnici na stegnu in mi krepko stisnil roko.

Razgovor je bil živahen, saj na pomlad ne manjka ne dela ne debat. Takole nama je povedal prizadevni tov. Vasle: »Poglejte to veliko betonsko žičnico, ki sega do vasi. Postavil jo je obrat Tabor. Na njenem mestu sem imel veliko leseno žičnico, njive so tod imeli tudi ostali Gomiljani. Če bi si bili ob postavljanju žičnice edini, bi danes ta hmeljišča bila naša.

Še sreča, da smo si razdelili ti dve žičnici za cesto. Gomilsko je izrazita vas kmetov in bi nam bilo težko brez zemlje.«

»Kako vam teče delo v novi žičnici?« povprašam.

»V zgornji ali prvi imamo že zakoličena sadna mesta in ženske režejo zadnje podtaknjence. Parcele so tako dodeljene, da so nekateri sosedje dobili nazaj prav svojo zemljo. Žičnica meri okrog 9 ha. V njej imajo poleg mene parcele še Rančigaj Franc, Jelen Alojz, Orožim Ferdo, Laznik Anton, Čulc Franc, Podbregar Franc, Kugler Dominik in Kos Rudolf.

In kako je z drugo? povpraša Strožer Ivana.

»Po pravici vam povem, da je že preveč proslincev. Pri nas čaka vse bolj na zadnje dejanje, potem pa pritisnejo. Koli (Nadaljevanje na 15. strani)

REGRESI IN LETOVANJE V LETU 1967 IN PREGLED PORABLJENIH SREDSTEV ZA REGRESE V LETU 1966

PREGLED PORABLJENIH SREDSTEV ZA REGRESE ZA LETOVANJE PO DELOVNIH ENOTAH V LETU 1967

	CRIKVENICA				BIOGRAD			OSTALI DOMOVI				POHORJE				SKUPAJ			Pregl. korišč. sr.	
Obrati	število članov kolektiva, ki so koristili regres	število koristnikov regresa z družinskimi člani	skupno izkoriščeno regresa N-din	število članov kolektiva, ki so koristili regres	število koristnikov regresa z družinskimi člani	skupno izkoriščeno regresa N-din	število članov kolektiva, ki so koristili regres	število koristnikov regresa z družinskimi člani	skupno izkoriščeno regresa N-din	število članov kolektiva, ki so koristili regres	število koristnikov regresa z družinskimi člani	skupno izkoriščeno regresa N-din	število članov kolektiva, ki so koristili regres	število koristnikov regresa z družinskimi člani	skupno izkoriščeno regresa N-din	povprečno zaposlenih v letu 1966	koristilo regres članov kolektiva %			
Uprava	20	41	5.319,60	5	11	1.710,00	37	75	9.840,85	—	—	—	62	127	16.870,45	89	69,6			
Vrtnarstvo	1	1	133,60	8	20	3.555,00	19	30	3.503,65	—	—	—	28	51	7.192,25	74	37,8			
Mirosan	2	3	384,00	2	3	500,00	11	24	3.026,57	—	—	—	15	30	3.910,57	42	35,7			
Mesnine	17	31	4.127,20	31	58	10.785,00	89	158	21.751,72	1	1	134,40	138	248	36.798,32	283	48,7			
Sempeter	4	9	1.005,60	5	6	1.235,00	30	55	5.737,27	2	3	336,00	41	73	8.313,87	88	46,6			
Hišni sklad	—	—	—	—	—	—	2	4	434,67	—	—	—	2	4	434,67	3	66,7			
Vojnik	1	2	307,20	3	5	795,00	8	12	1.726,00	—	—	—	12	19	2.828,20	78	15,4			
Polzela	7	14	1.707,60	3	3	580,00	3	8	856,00	—	—	—	13	25	3.143,60	50	26,0			
Petrovče	1	2	245,40	16	30	4.975,00	28	35	3.491,20	—	—	—	45	67	8.711,60	161	27,9			
Vransko	2	4	507,60	8	10	2.140,00	4	10	1.410,12	—	—	—	14	24	4.057,72	57	24,5			
Mleko	5	7	990,40	9	17	3.045,00	27	48	5.445,20	1	2	180,03	42	74	9.660,63	154	27,2			
Braslovče	8	14	1.758,20	—	—	—	37	49	2.787,31	—	—	—	45	63	4.545,51	136	33,0			
Prebold	—	—	—	2	3	630,00	23	32	1.820,97	—	—	—	25	35	2.450,97	87	28,6			
Vrbje	7	10	1.499,20	6	12	2.325,00	97	148	16.791,66	—	—	—	110	170	20.615,86	206	53,4			
Trnava	—	—	—	1	4	534,00	15	20	3.004,41	—	—	—	16	24	3.538,41	35	45,7			
Celje	2	3	420,80	2	3	450,00	55	89	6.127,47	—	—	—	59	95	7.998,27	79	74,6			
Tabor	11	13	2.138,20	1	1	200,00	9	12	1.655,77	—	—	—	21	26	3.993,97	54	38,8			
Kmet. str. post.	2	6	784,80	1	2	420,00	14	36	5.045,87	1	1	136,80	18	45	6.387,47	68	26,4			
Hmezd	13	30	4.001,20	1	1	300,00	67	143	20.341,99	—	—	—	81	174	24.643,19	91	89,0			
Prehrana	4	7	996,60	—	—	—	12	20	2.043,42	—	—	—	16	27	3.040,02	41	39,0			
Gozdarstvo	—	—	—	2	4	645,00	—	—	—	—	—	—	2	4	645,00	14	14,2			
Skupaj:	107	197	26.327,20	106	193	34.824,00	587	1.008	116.842,12	5	7	787,23	805	1.405	178.780,55	1.890	42,6			

Komisija za družbeni standard pri delavskem svetu podjetja je pripravila več predlogov za koriščenje regresa za dopuste v letu 1967. Vse te predloge je poslala tudi vsem deavnim enotam in sindikalnim podružnicam delovnih enot s prošnjo, da z njimi seznanijo svoje člane, ki naj bi se sami odločili za enega izmed predlogov ter podali tudi svoje pripombe ali predloge. Da pa bi bili vsi člani našga podjetja s temi predlogi čimbolj seznanjeni, jih objavljamo v celoti. Delavski svet podjetja je v ta namen delil 210.000,00 N-din sredstev.

I. VARIANTA:

Po tej varianti naj bi se sredstva razdelila vsem članom kolektiva ne glede na to, ali bo koristil dopust ali ne. Ključ za razdelitev sredstev je povprečni mesečni osebni dohodek zaposlenega dosežen v letu 1966. Po tem ključu bi bile postavljene štiri skupine in sicer:

Skupina	Povpr. mesečni osebni dohodek	Znesek regresa	Št. članov kolektiva	Skup. znesek regr. za skupino
I.	do 600,00	120,00	900	108.000,00
II.	600,01 — 1.000,00	95,00	845	80.275,00
III.	1.000,01 — 1.400,00	75,00	215	16.125,00
IV.	nad 1.400,00	55,00	140	7.700,00
Skupaj:			2.100	212.000,00

Po tej varianti se regres deli samo na člane kolektiva in družinski člani ne pridejo v poštev. Delavci, ki so zaposleni v podjetju za določen čas, morajo biti zaposleni najmanj 6 mesecev, da so upravičeni do polovičnega regresa po gornji lestvici.

II. VARIANTA:

Po tej varianti bi regres za prevoz dobili vsi člani kolektiva ne glede na to, ali koristijo dopust ali ne. Regres bi se delil prav tako po skupinah kot prvi varianti (Regresa za prevoz druž. člani ne dobijo):

	Št. članov kolektiva	Skupaj regr.
I. skupina	900	50,00
II. skupina	845	45,00
III. skupina	215	35,00
IV. skupina	140	30,00
Skupaj	2.100	94.750,00 N-din

Do regresa za dopuste pa bi bili upravičeni samo tisti, ki bi dopust koristili v počitniških ali drugih domovih. Ta regres bi se prav tako delil po lestvici, postavljen na podlagi povprečnih mesečnih osebnih dohodkov v letu 1966.

Skupina	Št. članov kolekt.	Št. druž. članov		Skupaj uprav. do 100 %	Regres na osebo	Skupni regres
		nad 10 let	do 10 let			
I.	280	147	62	458	10,00	45.800,00
II.	360	188	80	588	8,00	47.045,00
III.	180	94	40	294	6,00	17.640,00
IV.	130	68	29	213	5,00	10.650,00
	950	497	211	1.553		121.130,00

Otroci do 10 let starosti so upravičeni samo do 50 % regresa. Enako delavci za določen čas, ki delajo v podjetju najmanj 6 mesecev.

Pri regresih za dopuste po tej varianti so upoštevani tudi družinski člani zaposlenih po kriteriju, ki je veljal tudi lanske leto. (Če je mož ali žena zaposlena v drugem podjetju, dobi regres pri našem podjetju samo za polovico družinskih članov).

Vesele in prijetne počitnice v Crikvenici. Bodo letos tudi uresničljive? Kako bodo odločili organi?

III. VARIANTA:

Regres za letovanje se razdeli vsem članom kolektiva po isti lestvici kot v predhodnih variantah, ne glede na to, če bodo dopust in koristili ali ne, in sicer:

Skupina	Članov kolektiva	Znesek po članu kolektiva	Skupni regres
I.	900	60,00	54.000,00
II.	845	50,00	42.250,00
III.	215	40,00	8.600,00
IV.	140	30,00	4.200,00
Skupaj	2.100		109.050,00 N-din

Regres za prevoz v višini 75 % polne cene javnega prevoznega sredstva lahko koristi vsak član kolektiva, ki bo šel na dopust, vendar je tu postavljena najvišja meja koriščenja regresa za prevoz po skupinah kot sledi:

Skupina	Število članov kolektiva	Meja, do katerega zneska lahko koristi regres za prevoz	Skupni znesek
I.	900	60,00	54.000,00
II.	845	50,00	43.095,00
III.	215	40,00	8.600,00
IV.	140	30,00	4.200,00
Skupaj	2.100		109.895,00 N-din
Skupno razdeljena sredstva:			
regres za letovanje			109.050,00
regres za prevoz			109.895,00
Skupaj:			218.945,00 N-din

Pri tej varianti ne pridejo v poštev družinski člani, niti pri regresu za letovanje, niti pri regresu za prevoz.

IV. VARIANTA:

Celotna sredstva se razdelijo po povprečnem številu stalno zaposlenih na obratu in z upoštevanjem tistih delavcev za določen čas, ki imajo pogodbe o delu, sklenjene nad 6 mesecev za polovični znesek. Ta sredstva potem kolektivi obratov delijo po njihovi lastni presoji, lahko tudi po eni izmed predloženih prvih treh variant.

Komisija je mnenja, da je najbolj ugodna delitev sredstev za delavce z nižjimi osebnimi dohodki, če hočejo preživeti dopuste v kateremkoli počitniškem domu, po II. varianti, ker ta upošteva pri regresu za letovanje tudi družinske člane, kar I. in III. varianti ne upoštevat. Enako ugodna je lahko tudi IV. varianta, če se v okviru obrata sredstva delijo po II. varianti.

Komisija prepušča vse predloge v odločitev članom kolektiva celotnega podjetja. Vsekakor pa bo najbolj prav takšen način delitve sredstev, ki bo omogočil čim večjemu številu članov kolektiva koriščenje dopusta v naših počitniških domovih.

Dne 13. 4. 1967 je obrat »Prehrana« razposlal obvestilo vsem obratom našega podjetja, da pošljejo prijave za letovanje v počitniškem domu Crikvenica do 25. 4. 1967.

Dodatno k posredovanim obvestilom še sporočamo vsem članom kolektiva, da je skrajni rok prijave za letovanje v počitniškem domu Crikvenica in na Pohorju 10. maj 1967. Po navedenem roku se prijave ne bodo sprejemale oziroma upoštevale, ker bo v tem primeru, če ne bo zadostno število prijav od članov kolektiva, obrat »Prehrana« primoran iskati in nuditi letovanje v našem domu tujim interesantom. Zato ponovno prosimo vse tiste člane kolektiva, ki nameravajo koristiti usluge našega doma, da se prijavijo do določenega roka.

Sleherni prijavljenec mora ob podani prijavi položiti 20 % akontacije na kasnejše izdelani obračun letovanja. Akontacija je položiti kot garancijo, da se letovanja sigurno udeleži.

V kolikor se prijavljenec letovanja ne bo uspel udeležiti v razporejenem času in da ne bo dobil koga v nadomestilo ter 15 dni pred nastopom ne odjavi letovanja, se akontacija ne bo vrnila.

Cene dnevnim penzionom bodo naslednje:

— za člane kolektiva in družinske člane po 30,00 N-din
— za otroke od 3 do 10 let 15,00 N-din
— za otroke do 3 let 7,50 N-din

Cene nočnih oziroma bivanja v weekendu na Pohorju bodo 6,00 N-din po postelji, medtem ko se ostale usluge koristijo v domu »Planika« na Pohorju.

Čas letovanja oziroma obratovanja domov bo predvidoma od 10. 6. do 10. 9. 1967. Izmene bodo v obeh primerih 10-dnevne.

Žilnik — Tiselj

Izobraževanje delavcev v podjetju

Stalen razvoj znanosti, tehnike in družbeno ekonomskih odnosov zahteva, da se mora vsak delavec za svoje delovno mesto stalno izpopolnjevati strokovno in družbeno-ekonomsko. V ta namen v podjetju že več let organiziramo izobraževanje delavcev po programu, ki ga je podjetje prilagodilo zahtevam delovnih mest pri uvažanju novih tehnoloških postopkov.

95 delavcev, za kmetijskega strojnika od 97 delavcev 61, hmeljarski tečaj II. stopnje 26 delavcev, hmeljarski tečaj I. stopnje 13, tečaj I. stopnje za živinorejce 25 delavcev, tečaj za skladiščnike v zvezi z ravnanjem z zaščitnimi sredstvi 22 delavcev, seminar za uporabo krožnih žag 12 delavcev, seminar za pršilnike Myers in obilne stroje 36 delavcev.

Izven podjetja je uspešno opravilo 48 delavcev tečaj za prvo pomoč, 14 šolo za upravljalce, 8 tečaj za kurjače centralnih kurjav in 21 delavcev razne druge tečaje.

Lepa in topla pomlad je omogočila hmeljarjem pravočasen odkop sadežev in ...

... pravočasno rez

Po programu je bilo organizirano izobraževanje v podjetju z lastnimi in tujimi predavatelji in v drugih ustanovah, šolah ali organizacijah.

V podjetju so bili organizirani predvsem tečaji za pridobitev internega poklica hmeljar — poljedelec, kmetijski strojnik, živinorejec in tečaji, seminarji in predavanja, na katerih so se delavci spoznavali z novo tehnologijo, organizacijo in specializirano proizvodnjo. Do konca letošnje sezone je opravilo v podjetju izpit za delovno mesto hmeljarja — poljedelca

Za strokovne delavce v lastni, kooperacijski in ostalih strokovnih službah je bilo organizirano v podjetju 8 seminarjev, ki jih je obiskalo 171 strokovnih delavcev, medtem ko je bilo 84 strokovnih delavcev na raznih tečajih in seminarjih izven podjetja.

Pomembna oblika izobraževanja delavcev v podjetju je tudi izredni študij delavcev. V letošnjem letu imamo organizi-

ran poseben oddelek Višje šole za organizacijo dela iz Kranja (poslovno-organizacijska smer), katerega obiskuje 37 delavcev. Poleg tega študira izredno še 21 delavcev na visokih in višjih šolah in 8 delavcev na srednjih strokovnih šolah.

V tem letu je bilo tudi izobraževanje kooperantov še bolj sistematično kot prejšnja leta. Organizirali smo traktorski tečaj za opravljanje izpita »F« kategorije. Izpit »F« kategorije je uspešno opravilo 48 kooperantov. Poleg tega smo organizirali 10 tridnevni seminarjev o hmeljarski proizvodnji, ki jih je obiskalo 242 kmetov, 8 dvodnevni seminarjev za pitalce goveda o krmni bazi za pitanje, adaptaciji in novogradnji hlevov in sodobnem pravilu krme, ki se jih je udeležilo 140 kmetov, 2 dvodnevna seminarja za 34 rejcev brojlerjev, predavanja o selekciji in higienski proizvodnji mleka za 150 kooperantov — proizvajalcev mleka ter sadjarsko predavanje, ki se

ga je udeležilo 36 kmetov. Predavanja so predavatelji spremljali s filmi, diapozitivi in slikami.

Seminarje in predavanja so izvedli poleg naših strokovnjakov še strokovnjaki Inštituta za hmeljarstvo in Kmetijskega zavoda iz Celja.

Tudi izobraževanje otrok kooperantov in kmečke mladine je bilo boljše kot prejšnja leta. Na šoli za kmetovalce v Sentjurju je končalo II. letnik 8 otrok kooperantov in I. letnik 28 otrok, katere je naše podjetje štipendiralo v šolskem letu 1966/67. Na Srednji kmetijski šoli v Mariboru je bilo 5, na kmetijski strojni šoli pa 1 štipendist — otrok kooperantov.

Za kmečko mladino na vasi pa sta DU Žalec in DU Celje organizirali 3 tečaje po 120 ur. Na tečajih, ki so obsegali splošne in strokovne predmete, so sodelovali pri izdelavi programa in kot predavatelji tudi naši strokovnjaki. Te tečaje je uspešno zaključilo na področju

žalske občine 45 kmečkih otrok, na področju celjske pa 20 kmečkih otrok.

Kakor je bilo razgibano izobraževanje v letu 1966 in v zimskih mesecih 1967, tako se po novem programu tudi za novo izobraževalno sezono 1967/68 predvideva sistematično izobraževanje.

Za osnovne delavce bodo organizirani tečaji za hmeljarje — poljedelce, živinorejce, delavce, ki opravljajo s specialnimi kmetijskimi stroji in delavce na specializiranih obratih. Strokovni delavci bodo svoje znanje za delovna mesta izpopolnjevali v tečajih, seminarjih in predavanjih, ki jih bo organiziralo podjetje ali v drugih ustanovah in šolah. Program bo predvsem obsegal organizacijo dela in spoznavanje nove tehnologije v posameznih panogah.

V skladu s temeljnim zakonom o varstvu pri delu bodo morali opraviti preizkus znanja iz varstva vsi delavci, ki jih določa zakon, tj. vodilna in orga-

nizacijska delovna mesta. Na obratih bodo tudi organizirana zdravstvena predavanja in seminar o delu ekip v primeru nesreč na osnovi zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi hudimi nesrečami.

Izobraževanje kooperantov bo organizirano po programu, ki ga bo sprejel svet kooperantov podjetja. Prav tako bo tudi štipendiranje otrok kooperantov v skladu s programom izobraževanja za sezono 1967/68.

Za program izobraževanja in štipendiranja, v katerega bo vključeno 800 delavcev in 600 kooperantov ter za štipendiste, bo potrebno 360.000 N-din, od tega v letu 1967 320.000 N-din.

Z izvedbo programa izobraževanja, ki bo podrobno izdelan do septembra 1967, bomo tudi v tem letu skušali doseči cilj izobraževanja: več znanja — boljše delo — večji ekonomski uspeh podjetja.

M. W.

Uvajanje 42 - urnega delovnega tednika

DELAJSKI SVET PODJETJA JE NA SVOJI SEJI DNE 15. APRILA 1967 SPREJEL SKLEP, DA SE POSKUSNO UVEDE SKRAJŠANJE DELOVNEGA ČASA V ENAJSTIH KMETIJSKIH PROIZVODNIH OBRATIH S 1. 5. 1967. PO TEM SKLEPU PREIDETA OBRATA POLZELA IN ŠEMPETER TAKOJ NA 42-URNI DELOVNI TEDNIK, NA OSTALIH OBRATIH PA BO TRAJAL POVPREČNI DELOVNI TEDEN 45 UR. S TO ODLOČITVIJO JE DS PODJETJA POENOTIL PREDLOGE ODS, KATERE V NADALJEVANJU TEGA ČLANKA TUDI NAVAJAMO. SPREJET JE BIL TUDI SKLEP, DA PREIDEJO NA 42-URNI TEDNIK OBRATI HMEZAD, MESNINE IN GOZDARSTVO.

PROGRAM UKREPOV, KI SO JIH SPREJELI OBRATNI DELAVSKI SVETI

Elaborat o uvajanju 42-urnega delovnega tednika v enajstih proizvodnih obratih je bil dan v razpravo kmetijskim delovnim enotam sredi meseca februarja 1967. Glede na važnost priprav za prehod na skrajšan delovni čas je bila v vsakem obratu formirana posebna strokovna komisija z nalogo, da izdela konkretne ukrepe, oziroma ukrepe, navedene v elaboratu prilagodi dejanskemu stanju v svoji delovni enoti. Komisije so po enomesečnem delu predložile ukrepe ODS skupaj z že izdelanim elaboratom v razpravo in potrditev. Zaradi velike važnosti in pomena prehoda na skrajšan delovni čas so o tem vprašanju razpravljali tudi kolektivi delovnih enot.

Zaradi enotnosti pri uvajanju skrajšane delovnega časa v enajstih proizvodnih obratih, se je vsake seje ODS udeležil eden od članov skupine, ki je izdelala elaborat in v izvajanju in diskusiji orisal pomen ter problematiko skrajševanja delovnega časa v kmetijski proizvodnji. Samoupravljalci in člani komisij ter ostali strokovni delavci so zelo živahno razpravljali o možnosti prehoda na skrajšan delovni čas v svoji delovni enoti in tako pripomogli k formiranju ukrepov, ki naj omogočijo boljše gospodarjenje v novem delavniku.

1. Delavski sveti obratov so potrdili predloženi elaborat o uvajanju 42-urnega delovnega tedna v enajstih kmetijskih proizvodnih delovnih enotah kot osnovni akt za prehod na skrajšan delovni čas. Splošno mnenje je bilo, da elaborat vsebuje vse potrebne analize in ukrepe katerih izvajanje pogojuje uspešen prehod na 42-urni delovni teden.

2. O načinu in času prehoda na skrajšan delovni čas so posamezni obratni delavski sveti sprejeli naslednje sklepe: BRASLOVČE — enkratni prehod na 42-urni delovni tednik s 1. 1. 1968.

CELJE — postopen prehod na skrajšan delovni čas in sicer s 1. 5. 1967 na 44 ur tedensko.

PETROVCE — enkratni prehod na 42-urni tednik s 1. 1. 1968.

POLZELA — enkratni prehod na 42-urni delovni tednik s 1. 5. 1967.

PREBOLD — postopen prehod na skrajšan delovni čas in sicer s 1. 5. 1967 na 46 ur tedensko.

ŠEMPETER — enkratni prehod na 42-urni delovni teden s 1. 5. 1967.

TABOR — postopen prehod na skrajšan delovni čas in sicer s 1. 5. 1967 na 45 ur tedensko.

TRNAVA — postopen prehod na skraj-

šan delovni čas in sicer s 1. 5. 1967 na 45 ur tedensko.

VOJNIK — postopen prehod na skrajšan delovni čas in sicer s 1. 5. 1967 na 46 ur tedensko.

VRANSKO — postopen prehod na skrajšan delovni čas in sicer s 1. 5. 1967 na 44 ur tedensko.

VRBJE — postopen prehod na skrajšan delovni čas in sicer s 1. 5. 1967 na 46 ur tedensko.

Obrati, ki so se odločili za postopen prehod na skrajšan delovni čas, bodo na osnovi uspehov v poskusnem obdobju prišli na zakonito skrajšanje delovnega časa s 1. 1. 1968.

3. Sklepi o razporedu delovnega časa so več ali manj enotni in prilagojeni sezonskemu značaju kmetijske proizvodnje s tem, da močno skrajšujejo delovni čas v zimskih mesecih do 4 ure dnevno, v sezonskih mesecih pa je delovni čas podaljšan do 9 oziroma 10 ur dnevno in prilagojen potrebam proizvodnje. Izjema je obrat Šempeter, ki predlaga popolno prekinitev dela v rastlinski proizvodnji in sicer v mesecu januarju oziroma v februarju.

4. Osební dohodki na enoto časa se povečajo za ustrezen del, za kolikor se skrajša delovni čas. Vprašanje nagajevanja v pogojih skrajšanega delovnega časa mora biti regulirano s pravilnikom o delitvi OD. Sklepi obratnih delavskih svetov so, da se v sezonskih mesecih, ko je delovni čas podaljšan zadrži povečan del OD in izplača v zimskim mesecih, ko je delovni čas močno skrajšan. S takim načinom izplačevanja OD si bomo zagotovili, da v zimskih mesecih življenjski standard delavcev ne bo ogrožen.

5. Za realizacijo prej navedenih sklepov predvideva enajst kmetijskih proizvodnih obratov naslednje najvažnejše ukrepe, ki naj omogočijo enako ali večjo produktivnost, ekonomičnost, rentabilnost in OD v skrajšanem delovnem času:

IZ OBCINSKE LISTNICE

Izkušnje so pokazale, da se s premišljenim ravnanjem in organizirano pomočjo lahko škoda in zlasti žrtve ob elementarnih in drugih hudih nesrečah v precejšnji meri zmanjšajo ali celo popolnoma preprečijo. Z namenom, da bi ob morebitnih naravnih nesrečah ali izrednih dogodkih to dosegli, upoštevajte naslednje

NAVODILO

BODITE PRIPRAVLJENI!

Na primernem mestu, za katerega vedo vsi člani družine, imejte zbrane najnujnejše dokumente, denar in dragocenosti, da jih lahko vselej hitro vzamete s seboj.

Razmislite, kje so v stanovanju najvarnejša mesta pred potresom in ruševinami (podboji vrat nosilnih zidov, ozka predsoba, prostor pod obokom, bližina močnega pohištva) ter o najkrajši poti za umik iz stanovanja ali zgradbe. Seznanite s tem vse člane družine. Poskrbite, da se boste vsaj v najpotrebnejšem obsegu naučili ravnati z ranjenci in jim znali nuditi pravilno prvo pomoč.

Zapomnite si, da je smotrno ravnanje zelo važno, da ob nesreči ostanete mirni in zbrani ter da z besedo in zgledom vplivate pomirjevalno na okolico. Vsekakor ne pozabite na sosede, ki jim je vaša pomoč potrebna.

Zapomnite si tudi naslednje alarmne znake s sireno:

- za elementarno nesrečo (potres — poplavo) enakomeren znak, trikrat po eno minuto,
- za požar enakomeren znak trajajoč 3 minute
- za obratno ali rudniško nesrečo enakomeren enominutni, zavijajoč polminutni in zopet enakomeren enominutni znak,
- za nevarnost letalskega napada zavijajoč enominutni znak,
- za prekinjeno nevarnost letalskega napada enakomeren enominutni znak.

Enakomeren polminutni znak siren vsako soboto ob 12. uri pomeni preizkušanje alarmnih naprav.

KAKO RAVNATI OB POTRESU

Ce začutite potres ali čujete bobnenje v notranjosti zemlje, skočite hitro na mesto, ki je v stanovanju najbolj varno pred potresom in pokličite tja tudi družino. Ne zadržujte se na stopnišču, balkonu ali ob zunanji stenah, ker se ti deli zgradbe ob potresih najhitreje porušijo.

Ce ste v pritličju, lahko pohitite tudi na prosto, vendar po najkrajši poti in ne zadržujte se v bližini zgradbe.

Ce ste ob potresu ostali v stanovanju, skušajte takoj, ko je prvi potresni znak mimo, čimprej priti na prosto. Ne pozabite na tiste, ki si sami ne morejo pomagati, to je na otroke, starčke, bolnike in invalide! Ce ne morete iz stanovanja, zaprite dovod vode izključite električni tok in pogasite ogenj. Lastnik hiše ali stanovalec bloka je takoj po močnem potresu dolžan zapreti centralne ventile za vodo in elektriko in poskrbeti, da se te naprave čimprej strokovno pregledajo. Ce je kdo zasut pod ruševinami, mu skušajte s pomočjo sosedov čimprej pomagati in ga rešiti. Ce vaša pomoč ni zadostna, obvestite o tem najbližji štab za varstvo pred elementarnimi in drugimi hudimi nesrečami. Po potresu ni dovoljeno uživati neprekuhane vode.

KAKO RAVNATI OB POPLAVI

Ob vsakem deževju, neurju ali hitrem topljenju snega skrbno spremljajte radijska poročila hidrometeorološke službe o stanju rek in voda. Ce grozi nevarnost poplave, prenesite v višje ležeče dele zgradbe vse predmete, ki bi jih voda lahko uničila ali močno poškodovala (pohištvo, hrana, obleka, gospodinjstki stroji, knjige). Pravočasno umaknite na varno tudi živino, in sicer k znanec, katerih domačija je izven ogroženega območja, ali v kakšno drugo varno zavetje.

Dokler je še čas, se umaknite na varno tudi vi, skupaj z družino. Pred odhodom iz stanovanja izključite vodovodne in električne napeljave.

Ce ste ostali na poplavljenem področju in se ne morete več umakniti, izključite vse napeljave v zgradbi ter na primeren način kličite na pomoč. Ko pridejo reševalci, se ravnajte po njihovih navodilih. Ob in po poplavi ni dovoljeno uživati neprekuhane in poplavljenе povrtnine.

KAKO RAVNATI OB UMIKU

Umik prebivalstva iz mesta in gosto naseljenih krajev bi se izvedel le v primeru rušilnega potresa, katastrofalne poplave ali nevarnosti zračnega napada. V umik se obvezno vključijo vsi prebivalci mesta ali kraja razen:

- a) V primeru potresa ali poplave: člani reševalnih ekip in za delo zmogljive osebe, ker bi sodelovale pri reševalnih delih;
- b) V primerih zračnega napada: obvezniki vojaških, mladinskih in reševalnih enot, ker se morajo javiti v svoje enote ter prebivalci, ki morajo ostati na svojih delovnih mestih.

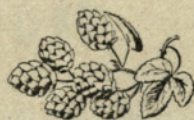
O umiku vas bo obvestil poverjenik za zaščito ali njegov namestnik.

S seboj vzemite toplo obleko in obutev, dežni plašč, nahrbtnik ali nepremičljivo vrečo in rezervno perilo, odejo, jedilni pribor, higienske potrebščine, dokumente in dragocenosti ter nekaj hrane. Pred odhodom iz stanovanja izključite vse napeljave. Varstvo nad zgradbo in stanovanjem bodo prevzele enote zaščite varnosti in reda.

Ravnajte se po navodilih članov zaščite, poverjenika oziroma njegovega namestnika.

ŠTAB ZA VARSTVO PRED ELEMENTARNIMI
IN DRUGIMI HUDIMI NESREČAMI
SKUPŠČINE OBCINE ZALEC

Ukrepi, ki so jih sprejeli obratni delavski sveti na predlog komisij, so si več ali manj podobni, kar je razumljivo, če upoštevamo enako oziroma podobno proizvodnjo ter sorodne tehnološke, organizacijske in druge probleme, ki jih imajo proizvodni kmetijski obrati. Ločeno navajanje ukrepov po posameznih delovnih enotah smatramo, da ni potrebno, ampak smo te razporedili v naslednje skupine oziroma dejavnosti.

(nadaljevanje sledi) Škafar — Naraks

Velik muzej v malem

Že od mladih dni sem imel veliko veselje do starin. Pri tem sem imel tudi nekaj sreče. Pri kopanju raznih temeljev sem večkrat kaj našel, pa naj si je bila ta stara podkev ali kaj drugega, vse sem odnesel domov in shranil. Pri kopanju kanalizacije na današnji strojni postaji smo našli na keltski grob, v katerem je bila lepo ohranjena

še mnogo in tako se je moja zbirka vedno bolj večala. Pa tudi na raznih podstrešjih naših kmečkih domov se je večkrat našlo kaj zanimivega, kar sem z veseljem odkupil. Tako zbiram že nad 30 let, pa sem si uredil že kar mali muzej.

Poleg starinskih predmetov in starih slik sem z velikim veseljem zbiral stare novce. Pri tem

Bogato in pestro zbirko starin ima vnet muzejnik Jordan Vinko v Gotovljah.

lončena žara s pepelom človeka, ki je umrl pred 2000 leti. Pri kopanju temelja za garažo pri »Hedu« sem našel lepo ohranjeno rimsko fibulo, pri kopanju temeljev pri Hropotu v Gotovljah smo našli na človeško okostje, ki je imelo pri glavi dobro ohranjen lonec. To je bil staroslovanski grob, ker so mu dali pri pokopu v loncu hrano v grob. Takih primerov je bilo

delu sem si organiziral pred vojno razne krošnjarje, ki so potovali iz kraja v kraj in zame kupovali stare novce. Tako sem si v teku let uredil numizmatično zbirko. V tej imam danes razne grške novce Filipa Makedonskega, Aleksandra Velikega in še starejše, do 500 let pred našim štetjem. V zbirki so novci stare rimske republike 200 let pred našo ero, dalje so

Čudovita zbirka starih novcev od Egipčanov, Rimljanov, Keltov do danes je vredna ogleda.

Hmeljarska zbirka predmetov za muzej

Ob 15-letnici obstoja Inštituta za hmeljarstvo v Žalcu, ki bo predvidoma v drugi polovici maja, bo Odbor za ureditev hmeljarskega muzeja v Žalcu uredil do sedaj zbrano gradivo za muzej, v sicer skromnem prostoru gospodarskega posloja Inštituta za hmeljarstvo v Žalcu tako, da ga bo lahko obiskal širši krog hmeljarjev oziroma obiskovalcev.

Resnici na ljubo moramo povedati, da prostor, ki je določen in urejen za zbirko predmetov iz hmeljarstva, ni najbolj primeren. Je namreč med

blem prostorov za hmeljarski muzej rešen. Na žalost pa smo ugotovili, da odgovorni pri dodeljevanju niso upoštevali prednosti muzeja. Stavba, o kateri govorim, je zgodovinsko povezana s hmeljarstvom. Josip Širca je bil med naprednimi hmeljarji, ustanovitelj »Hmeljarne« in dolgoletni odbornik »Južnoštajerskega hmeljarskega društva«. Če bomo hoteli izpolniti zadane naloge, to je nadaljevati z zbiranjem gradiva iz hmeljarstva, bomo morali v prvi vrsti dobiti primeren prostor, to pa

Ob 15-letnici obstoja
instituta za hmeljarstvo

čestitamo!

KMETIJSKI KOMBINAT ŽALEC

dvema sušilnicama za hmelj in je v času sušenja hmelja prevroč, tako da se predmeti kvarijo. Je tudi premajhen, saj je soba velika le šest krat pet metrov in je nemogoče razporediti predmete tako pregledno, kakor bi želeli in kakor zbirke zahtevajo. Treba bo ponovno stremeti za tem, da dobimo za muzej prvotno določeno stavbo »Rista Savina« v Žalcu, kjer je prodajalna obutve »Peko«. Spodnji prostori bi služili za hmeljarski muzej, zgornji pa za muzej »Rista Savina«, kjer je baje že precejšnja zbirka predmetov. Ob preselitvi knjižarne in papirnice iz spodnjih prostorov smo upali, da je pro-

je hiša Josipa Širce — Rista Savina v Žalcu.

Že v »Hmeljarju« št. 8, v letu 1966 smo zaprosili hmeljarje, ki imajo kakšne predmete v zvezi s hmeljarstvom, da nam sporočijo, če nam jih prodajo ali vsaj posodijo. Ponovno prosimo vse, ki imajo kakršen koli predmet, ki je v zvezi s hmeljarstvom v Savinjski dolini, da javijo »Odboru za ureditev hmeljarskega muzeja«, kaj imajo, kaj prodajo in kaj dajo na posodo. Predvsem iščemo diplome in kolajne za razstavljen hmelj, slike, stare izvide »Slovenskega hmeljarja«, »Hmeljarskega vestnika«, knjige o hmeljarjenju, predvsem knjigo Janeza Hausenbüchlerja »NAVOD O HMEJLOREJI« (izšla leta 1882), katero ima gotovo kakšen hmeljar med svojimi knjigami. Išče mo vse predmete, ki so služili hmeljarjem pri hmeljarjenju: prvotna lesena mera za merjenje nabranega hmelja (škaf), poznejša mera, pletena iz vrbovih vejic, stare lese za sušenje hmelja, lesen okovan drog za postavljanje hmeljev, star kultivator itd. Vsekakor je bolje, da so predmeti zbrani na enem mestu in v pogled širšemu krogu ljudi, kakor da samevajo po raznih domovih.

Franc Smukavec

zastopani skoro vsi rimski cesarji: Cezar, Avgust, Tiberij, Neron, Trajan in drugi. Tudi novci bizantinskih cesarjev so v zbirki. Dobro je zastopan tudi srednji vek in novejša doba. Za zbiranje novcev je potrebna tudi razna literatura, imamo pa tudi numizmatično društvo, katerega član sem v Ljubljani in v Zagrebu. Ta društva posredujejo svojim članom razne zamenske stare novce in omogočijo tudi nakup manjkajočih komadov.

K temu spada tudi zbiranje raznih starih odlikovanj in medaljonov.

V eni prihodnjih števil Hmeljarja bom opisal, kako sem našel Dalmatinovo Biblijo

J. V.

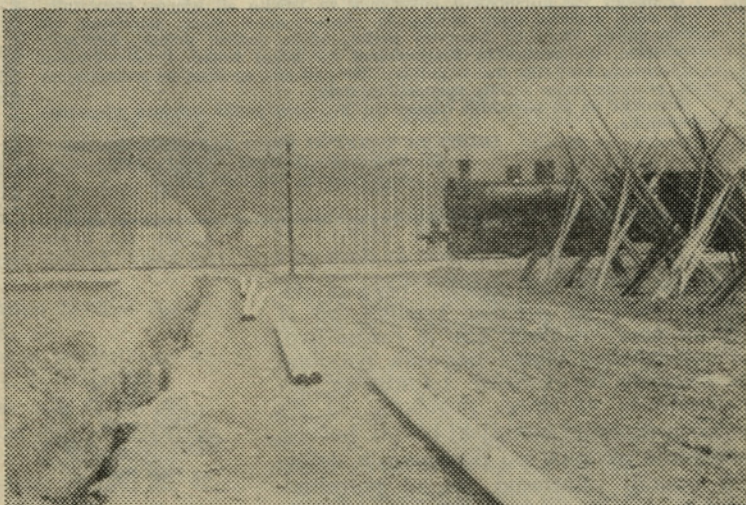
FOTOTAPISEK

Dolina je odeta v cvetje. Na Mirošanu so nasadili en sam velik šopek, ki obeta ob ugodnih vremenskih pogojih sadja bogato jesen.

V bližnjih planinah si naši ljudje za konec tedna in prvi maj privoščijo prijetno spomladansko smuko.

Na ločiškem polju pri Polzeli kopljejo jarke in polagajo cevi za nov namakalni sistem.

DRAŽBENI OGLAS

Po predlogu Kmetijskega kombinata Žalec — Hišnega sklada z dne 6. 3. 1967 v smislu 10. člena Zakona o prometu z zemljišči in stavbami (Ur. l. SFRJ št. 43/65) odredimo javno dražbo stanovanjske hiše v Kaplji št. 39 na parceli št.

48 stavbišče v izmeri 98 m²

ki je pripisana vl. št. 541 k. o. Ojstriška vas in je družbena lastnina z vknjižbo, da je imetnik pravice uporabe Kmetijski kombinat Žalec.

Za izvedbo dražbe se odreja narok za 4. maj 1967 ob 7. uri v hiši Kaplja št. 39.

Revalorizirana vrednost hiše s funkcionalnim zemljiščem znaša 14.000 N-din in pod to ceno hiše ne bomo prodali.

Izklicna cena je 14.000 N-din.

Interesenti, ki se želijo udeležiti dražbe, morajo pred potekom dražbe položiti jamčevino 1.400 N-din ali v gotovini ali v obliki nevinkulirane vložitve knjižice domačega denarnega zavoda.

Upravni odbor KK Žalec si pridrži pravico odobritve dražbe in določitve plačilnih pogojev. V slučaju potrditve dražbe bo Kmetijski kombinat Žalec skladno s sklepom Upravnega odbora glede plačilnih pogojev z zdražiteljem sklenil kupno pogodbo.

V kolikor zdražitelj kupne pogodbe ne podpiše, bomo razpisali ponovno dražbo in mora prvi zdražitelj nadoknaditi Kmetijskemu kombinatu Žalec stroške ponovne dražbe in ev. razliko med najvišjim ponudkom prve in druge dražbe.

Razen kupnine po kupni pogodbi plača zdražitelj vse stroške v zvezi s to pogodbo in zemljiškoknjižno izvedbo, tudi davek na promet nepremičnin.

V hiši, ki je predmet dražbe stanujeta Štok Franc, delavec in Denač Franjo delavec ter gre imenovanima strankama kot imetnikom stanovanjske pravice po 34. členu zakona o lastnini na delih stavb (Ur. l. SFRJ št. 43/65) predkupna pravica.

Kmet. kombinat Žalec

DRAŽBENI OGLAS

Kmetijski kombinat Žalec prodaja na javni dražbi stanovanjsko hišo v Štorah št. 53 dne, 18. maja 1967 ob 8. uri.

Dražba se vrši v hiši v Štorah št. 53.

Izklicna cena 22.000 N-din, jamčevina 2.200 N-din.

Hiša je takoj vseljiva.

DRAŽBENI OGLAS

Kmetijski kombinat Žalec, obrat Petrovče prodaja na javni dražbi lesen kozolec na 6 oken s hrastovimi stebri, ki stoji na parc. št. 20 stavbišče k. o. Sv. Neža.

Dražba se vrši v pisarni KK Žalec obrata Petrovče dne 12. maja 1967 ob 7. uri.

Zdražitelj je dolžan najvišji ponudek plačati takoj in material kozolca odstraniti do 1. 7. 1967.

Cenilna vrednost kozolca znaša 2.200 N-din in pod to ceno ne bo prodan.

(Nadaljevanje z 9. strani)
ko laže bi bilo delati, če bi sprejemali novosti z več zaupanja in prej ter z malo lastne iniciative.»

»Vi ste tovariš Vasle edini kooperant, ki je predsednik delavskega sveta DE. Kako se počutite v tej funkciji?«

»O, hvala, se kar razumemo. Manjka nam le časa. Vsi hitimo: oni na upravi v Trnavi z upravnikom na čelu in mi kmetje. Mislim, da bi bilo prav, če bi si za pripravo sestankov in sej vzeli malo več časa. Ljudem bi morali dati poleg zapisnikov prejšnjih sej tudi material za prihodnjo sejo vsaj par dni prej, da bi imeli čas pregledati snov in se pripraviti za sodelovanje. To velja tudi za centralne organe.«

Obiskal sem še predsednika sveta kooperantov tovariša Kronovšek Ivana v Orli vasi, ki mi je povedal: »Na splošno naj povem, da pozdravljam dajanje žičnic kooperantom. Hmeljarji bodo tu veliko laže v skupni parceli obdelovali hmelj in zaščita bo učinkovitejša. Kmetje so na podlagi izkušenj iz prejšnjih let res malo nezaupljivi, a spoznali bodo, da je danes drugače. Za uspešno sodelovanje je potrebno obojestransko zupanje in razumevanje. Da se odnosi sproščajo, pričajo sestanki kooperantov na obratu in na upravi. Ljudje čutijo, da njihova beseda že nekaj zaleže, da pride v sklepe in se tudi izvaja, seveda če je pametna. Zopet postajamo iniciativni. In zakaj ne? Saj smo kmetje polni izkušenj, iz katerih se rodijo tudi pametni predlogi.«

»Hmeljevki ste dobili dovolj?«

»Ne. Jaz pravim, da jih bo vsako leto manj. Zato je nujno, da hmeljarji opremljajo hmeljnike z žičnicami. Z žico je manj dela, če računamo špičenje, postavljanje in smukanje hmeljevki.«

V Orli vasi smo si z lastnimi silami in s sredstvi napeljali vodovod in sedaj si ga je kot podaljšek našega z lastnimi sredstvi napeljala še Trnava.

Naša zbiralnica mleka zbere dnevno 200 do 250 litrov mleka. Upam, da ob nastopu topljših dni ne bomo imeli s prevzemom večjih težav. Povem še naj, da imamo na našem območju v primerjavi z drugimi veliko število čistopasemskih krav.«

»Po hmeljiščih videvam veliko starejših ljudi. Mi lahko o tem kaj poveste?«

»Na območju obrata je večina gospodarjev, ki so prekoračili delovno in starostno mejo, a kljub temu še delajo in uspešno vodijo svoja posestva. Res ni redek primer, da še srečamo v hmeljiščih sedemdesetletnike od jutra do večera. Prav njim gre zahvala, da še naša posestva stoji tako dobro in z njimi tudi solidni kooperacijski odnosi. Bojim se, kako bo pozneje«, je končal tovariš Kronovšek.

Njemu in družini sem zaželel prijetno praznovanje prvomajskih praznikov. Enako želim tudi vsem bralcem.

Urednik

LJUDSKE NAPOVEDI

Če sušec suši, traven deži, maj pa hladi, kmetu se dobro godi.

Pred Pankracijem naj poletnih ne bo dni, da za Ksaverijem slana polj ne mori.

PREGOVOR

Ako ne moreš biti zvezda na nebu, potem bodi vsaj svetilka v hiši... (arabski pregovor).

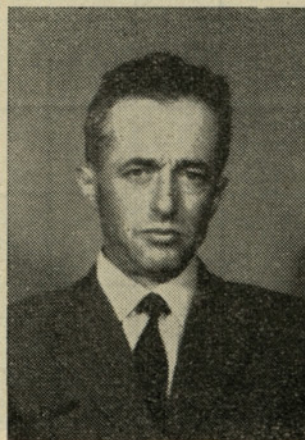
Po dolgi zahrbtni bolezni je v 45. letu umrl

VOŠNJAK
IVAN

iz Podvina nad Polzelo
Na obronku »Vinperga« je poln načrtov uporno kmetoval kot razgledan in napreden kooperant in hmeljar.

Ostal nam bo v lepem spominu.

DE Polzela
in urednik

Nenadoma je preminul naš dolgoletni sodelavec

CERKOVNIK RUDOLF

dipl. gradbeni inženir

Njegova zasluga je, da so s sodelovanjem Inštituta za hmeljarstvo in KK Žalec zrasle vitke betonske žičnice po Savinjski dolini in po drugih hmeljarskih področjih.

Dobrega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu,

Kmet. kombinat Žalec

